

Fraude en Corruptie

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

De inhoud van dit boek is uitsluitend bedoeld voor opiniërende, reflecterende en informatieve doeleinden. De auteur geeft geen garantie wat betreft de volledige juistheid of actualiteit van de geboden informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade of gevolgen voortvloeiend uit het lezen of interpreteren van de inhoud.

© 2026 R.M. van Schaik

Het aantal pogingen tot bankfraude is wereldwijd sterk toegenomen, met een stijging van 65% in één jaar tijd. Vooral sms-fraude (smishing) is geëxplodeerd, tien keer vaker dan vorig jaar en ook telefonische oplichting (phishing) is verdubbeld.

Andere vormen van fraude namen eveneens fors toe:

- Romantische (Dating)fraude: +63%
- Investerings(beleggings)fraude: +42%
- Aankoop(webshop)fraude: +14% (nog steeds de meest voorkomende vorm)
- Pogingen tot cybercrime: + 72%

De wereldwijde schade door fraude en corruptie voor consumenten wordt geschat op 885 miljard euro per jaar. Banken staan onder zware druk door het enorme aantal fraudegevallen, en consumenten krijgen steeds vaker te maken met verdachte berichten, telefoontjes en misleidende sociale-mediaposts.

Fraude wordt steeds vaker gepleegd door georganiseerde misdaadnetwerken die mensen op industriële schaal uitbuiten.

Financiële misdaad loopt uiteen van gestolen familievermogens tot het financieren van zware misdaden. Er bestaan inmiddels hele steden die draaien op oplichtingseconomieën, waar fraude openlijk wordt georganiseerd en beschermd. Dit geeft een alarmerend beeld van een snelgroeiende, professionele fraude-industrie met enorme financiële én menselijke gevolgen.

Personen met invloedrijke politieke functies zijn betrokken bij 14 miljard euro aan verdachte geldtransacties van en naar Nederland met geld van onder meer omkoping, afpersing en verduistering van de Staat. Dat blijkt uit onderzoek van het Anti Money Laundering Centre (AMLC), dat samenwerkt met onder meer de politie en het Openbaar Ministerie (OM).

Het onderzoek richtte zich op geldtransacties door politiek prominente personen, zoals staatshoofden, politici, ambassadeurs en leden van het hooggerechtshof.

Je koopt iets in een webwinkel, maar het pakketje wordt nooit verstuurd. Het overkomt één op de vijf jongeren. De helft van hen kent bovendien iemand die is opgelicht door een nepwebwinkel. Dat blijkt uit onderzoek van voorlichtingsite Wijzer in geldzaken.

Klokkenluiders

Uit de Werkgevers Enquête Arbeid 2024 (WEA) van TNO blijkt dat slechts 40% van de 2650 deelnemende werkgevers hun meldprocedure heeft aangepast aan de Wet bescherming klokkenluiders (Wbk). 26% weet niet eens of er een meldprocedure is, terwijl dit sinds 2016 verplicht is voor bedrijven met meer dan 50 werknemers. Opvallend is dat organisaties zonder CAO vaker een interne meldregeling hebben dan organisaties met CAO. Een goede meldregeling is essentieel om werknemers veilig te laten melden en klokkenluiders te beschermen tegen benadeling, iets wat in de praktijk nog vaak voorkomt ondanks het wettelijke verbod.

Resultaten WEA 2024:

74% van de organisaties heeft een meldprocedure, maar 47% heeft deze niet aangepast na de wetwijziging van 2023.

40% voldoet volledig aan de Wbk.

34% heeft een niet-aangepaste procedure,

16% weet het niet

10% heeft geen procedure.

Grotere organisaties hebben vaker een meldregeling. Organisaties zonder CAO en zonder lidmaatschap van een werkgeversvereniging hebben relatief vaker een procedure.

Hoogste naleving: vastgoed (98%), zware industrie (86%), openbaar bestuur (85%).

Laagste naleving: detailhandel (21%), landbouw/voedingsmiddelen (20%), bouwnijverheid en horeca rond 57 tot 60%.

De Omvang van Financiële Fraude

Online fraude is uitgegroeid tot een volwassen en professionele industrie die gebruikmaakt van de reguliere financiële en digitale infrastructuur.

In Nederland veroorzaakt beleggingsfraude naar schatting 750 miljoen euro schade per jaar, een cijfer dat afkomstig is uit het AFM-rapport van december 2025.

Hoewel slachtoffers in 2024 voor 75 miljoen euro aan officiële aangiften deden, ligt de werkelijke schade vele malen hoger. Dit komt doordat een groot deel van de slachtoffers geen aangifte doet vanwege schaamte of uit de overtuiging dat melden geen zin heeft.

Wereldwijd is de impact nog vele malen groter: Interpol raamt de totale omvang van financiële fraude op ruim 442 miljard euro. De aard van fraude is door digitalisering fundamenteel veranderd en schaalbaarder geworden. Criminelen opereren tegenwoordig op een zeer professionele wijze en maken gebruik van het principe crime-as-a-service. Dit betekent dat er niet langer sprake is van één oplichter die één slachtoffer benadert, maar van complete ketens waarin criminelen, facilitators en soms nietsvermoedende dienstverleners allemaal een eigen deel van het proces uitvoeren.

De daders werken vaak vanuit landen waar opsporing lastig is, maken handig gebruik van internationale geldstromen en verplaatsen hun activiteiten snel, zodra de druk toeneemt. Hierdoor blijft de pakkans klein en het verdienmodel aantrekkelijk. Daarnaast speelt kunstmatige intelligentie een grote rol; AI maakt het mogelijk om op grote schaal overtuigende teksten te schrijven, stemmen na te bootsen en levensechte nepwebsites te bouwen.

Online fraude veroorzaakt haarscheurtjes in het vertrouwen, die zonder ingrijpen kunnen uitgroeien tot brede schade aan het hele stelsel. Om dit te voorkomen is een nieuwe benadering nodig die dwars door sectoren en de grenzen van publiek en privaat heen gaat. De aanpak moet zich niet alleen richten op het achteraf reageren op incidenten, maar juist aan de voorkant het hele ecosysteem van de dader verstoren. Er wordt hierbij een vergelijking getrokken met de drugsbestrijding, waar de focus ligt op de achterliggende structuren in plaats van op de straatdealers. Het Dreigingsbeeld Ondernijning dient hierbij als instrument om de grootste risico's feitelijk in kaart te brengen.

In deze aanpak spelen financiële ondernemingen een cruciale rol als poortwachter. Er wordt van hen verwacht dat zij openheid betrachten over incidenten en zwakke plekken, in plaats van deze te verbergen uit angst voor reputatieschade. Tegelijkertijd wordt de regelgeving aangescherpt en de internationale samenwerking geïntensiveerd.

Het wordt steeds moeilijker om crimineel geld ongemerkt door het systeem te loodsen, mede door de komst van de nieuwe Europese anti-witwasautoriteit AMLA.

Dit sluit direct aan bij de AFM Agenda 2026, waarin de toezichthouder begin dit jaar al aankondigde de aanpak van financiële criminaliteit en witwasbestrijding extra te versterken. De eerdere publicatie van de schatting van 750 miljoen euro aan fraudeschade heeft ook in de politiek geleid tot actie.

De Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU):

FIU-Nederland, vormt het cruciale fundament in de nationale en internationale strijd tegen financieel-economische criminaliteit. Op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme fungeert deze organisatie als het centrale meldpunt waar wettelijk aangewezen instellingen verplicht zijn om ongebruikelijke transacties te rapporteren. De missie van de FIU is helder en tweeledig, zij richt zich enerzijds op het waarborgen van de integriteit van het financiële stelsel en anderzijds op het effectief bestrijden en voorkomen van witwassen, terrorismefinanciering en onderliggende delicten. Dit doel wordt bereikt door intensief samen te werken met zowel publieke als private partners, waarbij het verzamelen van waardevolle financiële inlichtingen en het vroegtijdig signaleren van nieuwe criminele trends en fenomenen centraal staan.

Om deze poortwachtersfunctie effectief in te vullen, wijst de wetgeving diverse sectoren aan als meldingsplichtige instellingen. Deze uiteenlopende groepen, waaronder banken, notarissen, betaaldienstverleners, kunsthandelaren en casino's, opereren als de voelsprietten van het financiële systeem. Zij zijn verplicht om hun dagelijkse cliëntenactiviteiten nauwkeurig te monitoren en transacties die afwijken van het normale patroon direct door te geven aan de FIU-Nederland.

Zodra deze meldingen binnenkomen, start de FIU een diepgaand analyseproces om te beoordelen of een ongebruikelijke transactie daadwerkelijk als verdacht kan worden aangemerkt. Is dat het geval, dan worden de verrijkte financiële data onverwijld gedeeld met opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, waardoor de gehele veiligheidsketen wordt geactiveerd.

De noodzaak van dit fijnmazige netwerk is direct terug te voeren op de omvang en het innovatieve karakter van de Nederlandse economie. Het omvangrijke, internationale en hoogtechnologische financiële stelsel biedt weliswaar ongekende kansen voor legitieme handel en economische groei, maar trekt onvermijdelijk ook criminelen aan.

Of het nu gaat om de miljardenstromen achter drugshandel, wapenhandel, fraude, mensenuitbuiting of milieucriminaliteit, vrijwel elke vorm van zware misdaad is uiteindelijk gedreven door geldelijk gewin. Wanneer dit criminele vermogen ongehinderd door de economie stroomt, ontstaat er een toxisch effect dat legitieme ondernemers wegconcurrereert via oneerlijke concurrentie, criminele netwerken in het zadel houdt en het fundamentele vertrouwen in maatschappelijke instituten ondermijnt.

Omdat kapitaalstromen en criminele netwerken zich niet laten stoppen door landsgrenzen, is de blik van de FIU-Nederland per definitie grensoverschrijdend. De organisatie maakt deel uit van een mondiaal netwerk en werkt intensief samen met meer dan 165 zusterorganisaties wereldwijd om informatie uit te wisselen en internationale constructies bloot te leggen.

Deze operationele slagkracht rust op een solide juridische en organisatorische basis. Hoewel de wettelijke grondslag van de FIU-Nederland is verankerd in de wetgeving die wordt uitgevaardigd door het Ministerie van Financiën en de politieke verantwoordelijkheid rust bij de minister van Justitie en Veiligheid, opereert de unit volledig zelfstandig en onafhankelijk. Om te kunnen werken binnen de strengst beveiligde data-omgevingen is de FIU beheersmatig ondergebracht bij de politie.

Banken en notarissen moeten ongebruikelijke transacties melden bij de FIU. In 2024 waren dit er bijna 3,5 miljoen, een sterke stijging vergeleken met 2023, toen het aantal ongebruikelijke transacties nog ruim 2 miljoen was.

Vanaf 1 juli 2026 krijgt FIU-Nederland het recht om meldingsplichtige entiteiten te verzoeken een transactie tijdelijk te bevriezen. Dit zogeheten opschortingsverzoek is bindend en de ontvangende partij is wettelijk verplicht hieraan onverwijld gehoor te geven. De bevoegdheid wordt ingezet wanneer FIU-Nederland tijdens een analyse sterke aanwijzingen constateert van witwassen, onderliggende delicten of terrorismefinanciering.

Na een verzoek mag de betrokken instelling de transactie maximaal vijf werkdagen tegenhouden. Gaat het om een verzoek namens een buitenlandse FIU, dan geldt een maximumtermijn van tien werkdagen. In die periode analyseren FIU-Nederland of de buitenlandse partner de transactie verder, waarna wordt bepaald of er aanvullende maatregelen nodig zijn. De bevoegdheid wordt uitsluitend proportioneel en op gefundeerde gronden ingezet.

Het praktische doel is te voorkomen dat crimineel vermogen wordt weggesluisd voordat opsporingsdiensten de kans krijgen beslag te leggen. Bovendien versterkt de nieuwe bevoegdheid de internationale samenwerking, want veel buitenlandse FIU's beschikken al over deze bevoegdheid. In de praktijk zullen vooral banken, cryptodienstverleners en betaalinstanties met dergelijke verzoeken te maken krijgen.

Een lastig aspect in het moderne betalingslandschap is de opkomst van instant payments. Wanneer een transactie al is uitgevoerd op het moment van het verzoek, is opschorting niet meer mogelijk. In dat geval dient de instelling een tegoed ter hoogte van het transactiebedrag te blokkeren, voor zover er saldo aanwezig is. Na het verstrijken van de termijn wordt het geblokkeerde tegoed vrijgegeven, tenzij er beslag wordt gelegd door een opsporingsdienst. Zodra een transactie is opgeschort, moet de meldingsplichtige instelling haar cliënt hierover direct informeren. Dit vormt geen schending van het tipping-offverbod uit artikel 23 van de Wwft, dat uitsluitend betrekking heeft op meldingen van ongebruikelijke transacties.

Instellingen die een opschortingsverzoek opvolgen, zijn bovendien wettelijk beschermd tegen aansprakelijkheid voor eventuele schade die de cliënt hierdoor lijdt.

De bevoegdheid treedt in werking op grond van artikel 17a Wwft en wordt per 10 juli 2027 verankerd in de nieuwe Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering. Daarnaast werkt de Europese Unie nog aan een breder AML-pakket dat FIU's een vergelijkbare, maar iets ruimere opschortingsbevoegdheid geeft. Dit pakket treedt naar verwachting medio 2027 in werking.

Wereldwijd is er een stagnatie zien in de bestrijding van corruptie; de meeste landen hebben in het afgelopen jaar weinig tot geen vorderingen geboekt. Nederland heeft hierbij de laagste score ooit behaald, met name vanwege achterblijvende regelgeving op het gebied van politieke integriteit. Personen met invloedrijke politieke functies zijn betrokken bij 14 miljard euro aan verdachte geldtransacties van en naar Nederland met geld van onder meer omkoping, afpersing en verduistering van de Staat.

Met circa 10% van de 100 miljard euro die jaarlijks in de zorg omgaat, wordt gefraudeerd. Deze schatting is gebaseerd op hun observaties van criminele netwerken die zich steeds meer op de zorg richten, mede omdat het een relatief veilige en lucratieve vorm van criminaliteit is vergeleken met bijvoorbeeld drugshandel.

Het Openbaar Ministerie en de Rijksrecherche waarschuwen dat er binnen de Nederlandse wetgeving niet genoeg mogelijkheden zijn voor de vervolging van ambtenaren wegens corruptie. Er gaan stemmen op die dan ook vinden dat de aanpak van corruptie in de Nederlandse wetgeving niet goed genoeg is verankerd. Europa is momenteel bezig met het opstellen van een nieuwe richtlijn anti-corruptie, waarvoor de Nederlandse wet ook gewijzigd zal moeten worden.

Het ontbreken van adequate maatregelen op het gebied van politieke integriteit leidt tot een 'draaideur' voor bewindspersonen en gebrekkige controle op financiering van politieke partijen. Als het gaat om toezicht op de invloed van lobbyisten op de politiek hoort Nederland tot de zwakst geregeerde landen in West-Europa. Om dit lek grotendeels te dichten werd er 8 april 2024 een Wetsvoorstel Wet op de politieke partijen voor advies naar de Raad van State gestuurd.

Politici stappen met enige regelmaat over naar een sector waar ze voorheen politiek bij betrokken waren. CDA-Kamerlid Raymond Knops ging bijvoorbeeld de lobbyclub voor de wapenindustrie leiden terwijl hij daarvoor plaatsvervangend lid was in de Defensiecommissie van de Tweede Kamer.

Voormalig Minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) ging naar de branchevereniging van energiebedrijven en voormalig VVD minister en eurocommissaris Neelie (Smit) Kroes werd voorzitter van de achttallige Internationale Beleid Adviesraad. In 2004 verklaarde mevrouw Kroes nog in het parlement dat zij na haar EU-commissariaat nooit meer in dienst zou treden van het bedrijfsleven, maar 8 maart 2015 werd ze adviseur van de Amerikaanse BofA Securities (voorheen Bank of America Merrill Lynch).

FIOD

Op 20 september 2025 bestond de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) 80 jaar. Wat ooit begon als een bescheiden dienst van de Belastingdienst in een naoorlogs Nederland, is in acht decennia uitgegroeid tot een internationaal opererende opsporingsorganisatie. De FIOD staat wereldwijd bekend om zijn expertise in de bestrijding van financiële en fiscale criminaliteit.

In 1945 richtte minister van Financiën Piet Lieftinck de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) op om verduisterd en verloren vermogen op te sporen en fiscale orde te herstellen. De dienst startte in Amsterdam met zeven medewerkers die zonder moderne hulpmiddelen op zoek gingen naar zwart geld en verborgen vermogen.

Dit werk, gecombineerd met extra maatregelen, zoals het ongeldig maken van oude bankbiljetten, legde de basis voor de FIOD-aanpak van gedetailleerd strafrechtelijk onderzoek, dossiervorming en effectieve opsporing.

In de jaren vijftig en zestig groeide de Nederlandse economie, terwijl nieuwe vormen van financiële criminaliteit ontstonden, zoals smokkelpraktijken. De FIOD speelde een centrale rol bij het tegengaan hiervan. In de jaren tachtig introduceerde de dienst technologie zoals computers en af luisterapparatuur, wat de opsporing van fraudeurs via digitale netwerken mogelijk maakte.

De zaak rond Slavenburg's Bank in 1983 bracht grootschalige witwaspraktijken aan het licht en dat leidde tot strengere interne richtlijnen bij banken.

In de jaren negentig breidde de FIOD haar samenwerking met nationale en internationale opsporingsdiensten uit..

Na de fusie met de Economische Controledienst eind jaren negentig werd het takenpakket uitgebreid met corruptiebestrijding en bestrijding van terrorismefinanciering.

Ook handhaving van sanctiewetgeving en bestrijding van criminele ondermijning behoren tot de werkzaamheden.

Grote zaken, zoals de fraude bij Bouwfonds en het Philips Pensioenfonds in 2007, tonen de impact van de dienst. De organisatie werkt adaptief, gedigitaliseerd en data-gedreven, nationaal en internationaal samenwerkend, onder meer via de J5 (Joint Chiefs of Global Tax Enforcement). De focus ligt op opsporing met effect, het traceren en afpakken van crimineel vermogen en het versterken van samenwerking met publieke en private partners, waarbij kennis en expertise gedeeld worden.

Half september 2025 organiseerde de FIOD namens de J5 de zevende editie van de J5 Challenge. Tijdens deze internationale opsporingsweek werkten fiscaal rechercheurs, data-analisten en crypto-experts uit Nederland, Australië, Canada, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten samen aan het opsporen van grensoverschrijdende belastingfraude.

De focus lag op signalen uit het Darkweb, transnationaal georganiseerde misdaad, crypto assets en identiteitsfraude. Nederlandse experts richtten zich onder meer op digitale geldstromen, op basis van data van het crypto-analyseteam (CAT) van de FIOD.

Een signaal wat tijdens een vorige challenge werd opgewerkt betrof het signaal van OmegaPro. De oprichter en promotor van OmegaPro werd aangeklaagd voor het runnen van een wereldwijde fraudezaak door gebruik te maken van vreemde valuta en crypto-investeringen.

De J5 werd opgericht in 2018 en is een samenwerkingsverband tussen vijf landen dat zich richt op het gezamenlijk bestrijden van internationale financiële criminaliteit. Door het internationaal delen van data en expertise worden bruikbare leads gegenereerd voor strafrechtelijke onderzoeken. De FIOD hanteert een vernieuwde strategie waarbij de focus nadrukkelijk is verschoven van pure kwantiteit naar maatschappelijke impact.

Waar de inzet op de diverse fraudethema's in 2023 nog leidde tot 461 processen-verbaal en 280 buitenlandse rechtshulpverzoeken, laten de meest recente jaarcijfers een duidelijke omslag zien.

Na een tijdelijke piek van 525 processen-verbaal in 2024, daalde dit aantal in 2025 naar 424. Ook het aantal afgehandelde internationale rechtshulpverzoeken vertoonde een licht dalende lijn, met 272 verzoeken in 2024 en uiteindelijk 251 in het afgelopen jaar.

De FIOD benadrukt dat het louter tellen van processen-verbaal onvoldoende zegt over de daadwerkelijke effectiviteit van de fraudebestrijding. De dienst heeft de traditionele werkwijze deels verruild voor een thema- en fenomeengerichte aanpak. Dit betekent dat er bij omvangrijke constructies zoals witwasnetwerken of complexe dividendstripping vooraf gerichte behandelplannen worden opgesteld.

Hierbij weegt de FIOD steeds vaker af of een strafrechtelijk traject wel de beste route is, of dat een snellere bestuursrechtelijke interventie of preventieve barrière grotere maatschappelijke schade kan voorkomen. Dat deze kwalitatieve benadering zijn vruchten afwerpt, blijkt uit de concrete resultaten. Ondanks de lagere aantallen dossiers was het rendement van de onderzoeken historisch hoog.

In maar liefst 91 procent van de zaken die vorig jaar leidden tot een rechterlijke uitspraak of een afdoening door het Openbaar Ministerie, werd daadwerkelijk een bestraffing opgelegd. Bovendien bleek de FIOD uiterst effectief in het raken van criminelen in de portemonnee want in 2025 werd voor ruim 152 miljoen euro aan vermogen in beslag genomen, waarmee de dienst de eigen doelstellingen ruimschoots overtrof. Grensoverschrijdende netwerken en de strikte handhaving van internationale sanctiewetgeving blijven daarbij de rode draad vormen in de operationele slagkracht.

Uber files

In 2016 stopte Neelie Smit Kroes na 1,5 jaar als speciale gezant bij StartUp Delta en op 1 mei dat jaar trad mevrouw Kroes toe tot de Board of Directors van Salesforce, een leverancier van zakelijke software. In 2016 werd zij voorzitter van de beleidsadviesraad van het internationale taxibedrijf Uber. In oktober 2018 vertrok ze. Kroes had in haar functie bij het Parlement diverse keren Uber de hand boven het hoofd gehouden. Later bleek dat ook de Nederlandse belastingdienst hand en spandiensten verleende aan Uber en onderzoeken vertraagden. De Belastingdienst lekte informatie over een internationale belastingcontrole aan Uber en traineerde en vertraagde het onderzoek van andere EU-lidstaten. In Nederland deden Platform Investico, Trouw en Het Financieele Dagblad onderzoek naar de zogenoemde Uber Files van een klokkenluider c.q. spijtoptant.

Panamapapers

De "Panama Papers" hebben tot meer dan 150 onderzoeken in bijna 80 landen geleid, resulterend in boetes en achterstallige belastingen van meer dan 1,3 miljard euro tot nu toe. Uit de documenten bleek de identiteit van eigenaren van obscure offshorebedrijven die werden gebruikt om winsten naar geheime rekeningen weg te sluizen in landen als Amerikaans-Samoa, Bahrein, Barbados, Bermuda, Grenada, Guam, Macao, Kaaimaneilanden, Marshalleilanden, Mongolië, Namibië, Noord-Korea, Palau, Panama, Saint Lucia, Samoa, Trinidad en Tobago, Tunesië of de Verenigde Arabische Emiraten.

De onthulde informatie bevatte namen van bekende sporters, prominenten, zoals de vader van de toenmalige Britse premier, FIFA- en UEFA-bestuurders, leden van de Italiaanse maffia en Mexicaanse drugskartels.

De uitgelekte documenten waren afkomstig van het trustkantoor Mossack Fonseca uit Panama. De staatshoofden van Pakistan, Saoedi-Arabië, Argentinië, Azerbeidzjan en IJsland werden genoemd, evenals tientallen familieleden en medewerkers van premiers, presidenten, koningen en het Chinese politiebureau. Naar aanleiding van de publicaties deed de FIOD verschillende huiszoekingen als onderdeel van vijf strafrechtelijke onderzoeken naar het witwassen van 1,8 miljoen euro aan crimineel verkregen geld. Er werden 512 Nederlandse (rechts)personen geïdentificeerd in de in mei 2016 openbaar gemaakte data.

Wereldwijd hebben overheden drie jaar na de eerste publicaties zeker een miljard euro aan boetes en naheffingen opgelegd. In Nederland werd vorig jaar in totaal 8 miljoen euro aan naheffingen en boetes geïnd.

De publicatie van de Panama Papers op 3 april 2016 legde pijnlijk bloot hoe politici en superrijken belasting ontliepen via offshoreconstructies en brievenbusfirma's op de Bahama's en de Kaaimaneilanden. Na de publicatie daalde het aandeel onbelast offshorevermogen aanzienlijk. Het aandeel zakte van 8 procent van het wereldwijde bbp in 2016 naar 3,2 procent van het wereldwijde bbp in 2024, zo bleek uit een onderzoek van Oxfam. Die daling werd toegeschreven aan een regeling die op initiatief van de Oeso vanaf 2016 werd ingesteld: meer dan 100 landen spraken af om financiële gegevens van belastingplichtigen met elkaar te delen. Dit zorgde in het begin voor een scherpe daling in onbelast offshorevermogen, maar deze daling stagneert al sinds 2018.

De overgebleven 3,2 procent onbelast offshorevermogen bleek het hardnekkige deel te zijn. De regeling van de Oeso werkt niet voor alle landen. Met name landen in het mondiale Zuiden nemen nog geen deel aan de geautomatiseerde informatiewisseling en lopen zo veel inkomstenbelasting mis. De allerrijksten ontwijken nog steeds veel belasting via offshoreconstructies. De rijkste 0,1 procent bezit in 2024 nog steeds ongeveer 80 procent van al het onbelaste offshorevermogen, oftewel 2,84 biljoen dollar.

Mazen in de wet worden gevonden doordat niet alle activa onder de geautomatiseerde uitwisseling vallen. Zo valt onroerend goed niet onder de regeling en worden veel bezittingen naar deze activa verschoven. Daarnaast blijft het mogelijk om financiële activa te bezitten die niet worden gemeld. Bijvoorbeeld doordat financiële instellingen die offshore gevestigd zijn, de regels niet naleven, of door beperkingen in de opzet van automatische uitwisseling van bankgegevens.

Het aantal brievenbusfirma's en offshoreconstructies groeit dus nog steeds. Er worden nog altijd recordhoeveelheden bedrijfsobligaties via deze structuren uitgegeven en het aantal miljonnairs in belastingparadijzen blijft stijgen. Vooral vermogende particulieren en bedrijven uit de Verenigde Staten, China en Afrika lopen hierin voorop

In 2024 bereikten de totale offshore bedrijfsactiva een omvang van 64 biljoen dollar, een verdubbeling ten opzichte van 2010. Daarnaast wordt inmiddels een recordaandeel van 31 procent van alle internationale bedrijfsobligaties offshore uitgegeven. Voor Chinese ondernemingen zijn offshore-oorden van essentieel belang om toegang te krijgen tot buitenlands kapitaal. Al jarenlang richten zij hiervoor entiteiten op de Kaaimaneilanden op. Wanneer een Amerikaanse belegger aandelen koopt in een Chinees bedrijf met een Amerikaanse beursnotering, of wanneer een Europese durfkapitalist investeert in een niet-beursgenoteerde Chinese tech-start-up, vloeit dit geld in de praktijk naar een entiteit op de Kaaimaneilanden. De Kaaimaneilanden en Bermuda zijn uitgegroeid tot grote knooppunten binnen de (her)verzekerings- en investeringswereld. Ondanks strengere toezichtseisen steeg het aantal geregistreerde fondsen hier van minder dan 13.000 in 2020 naar bijna 18.000. Bovendien verviervoudigden de herverzekeringsactiva er sinds 2020 tot ruim 100 miljard dollar. Bermuda is nog steeds zeer populair onder Amerikaanse en Europese herverzekeraars. Met 1,5 biljoen dollar aan herverzekeringsactiva beheert Bermuda inmiddels bijna 4 procent van de mondiale verzekeringssector en maar liefst 15 procent van het wereldwijde herverzekeringskapitaal. Opkomende markten vormen een andere belangrijke inkomstenbron voor financiële offshorecentra. In deze landen ontbreekt het vaak aan een solide financiële infrastructuur, duidelijke regelgeving en toegang tot gespecialiseerde accountants of adviseurs. Om die reden brengen met name Afrikaanse elites en bedrijven hun vermogen graag onder in oorden die deze faciliteiten wel bieden, zoals Dubai. Hoewel de oorlog in Iran de algemene aantrekkingskracht van Dubai enigszins heeft aangetast, bleef het effect daarvan op de offshorefinanciering beperkt. In 2025 wist de stadstaat maar liefst 9.800 miljonairs aan te trekken, meer dan welke andere plek ter wereld ook.

Pandora Papers

De Pandora Papers bevatten gegevens van veertien verschillende zogeheten off-shore providers. Zes van de veertien firma's in het onderzoek zijn op de Maagdeneilanden gevestigd. De door het ICIJ onthulde 'Pandora Papers' bestaan uit 12 miljoen bestanden met informatie over beleggers die geld onderbrengen in belastingparadijzen. In de documenten staan 300 politici waaronder 35 staatshoofden. Oekraïne gaat voorop, met 38 met name genoemde politici. Russische en Latijns-Amerikaanse investeerders komen relatief veel voor, volgens de onderzoekers vooral doordat de 14 onderzochte bedrijven daar erg actief zijn.

Paradise Papers

Bij de Paradise papers gaat het om veel verschillende gegevens. Voor het eerst waren de registers van negentien belastingparadijzen doorzoekbaar gemaakt. Zo werd ook de administratie doorzocht van het advieskantoor Appleby (inclusief het in 2016 afgesplitste trustkantoor Estera), dat zich profileert als een van de meest deugdzaamste kantoren op dit vlak en van een wat kleiner Aziatisch bureau. Het gaat in totaal om om 13,4 miljoen documenten: bijna 7 miljoen documenten van Appleby en het in 2015 afgesplitste trustkantoor Estera, bijna een half miljoen van Asiatic Trust en meer dan zes miljoen bestanden uit de registers. Door de onthulling is de illusie van geheimhouding in belastingparadijzen definitief verleden tijd.

Belastingparadijzen

Geld voor ontwikkelingssamenwerking van het ministerie van Buitenlandse Zaken stroomt naar diverse belastingparadijzen, met medeweten van de staat. Een fondsmanager op het omstreden eiland Guernsey profiteerde hiervan. In de afgelopen jaren heeft het ministerie aanzienlijke bedragen overgemaakt naar PIDG, via een vermogensbeheerder. In 2021 betrof dit een lening van 11,8 miljoen euro en een bijdrage van 5,4 miljoen euro. Nederland heeft in totaal 178 miljoen dollar bijgedragen aan PIDG, waarvan ongeveer 30 miljoen werd omgezet in aandelen in de dochtermaatschappij EAIF.

Wereldleiders en politici maken regelmatig gebruik van financiële constructies via belastingparadijzen, waaronder de koning van Jordanië, de presidentiële familie van Azerbeidzjan, de premier van Tsjechië, de presidenten van Oekraïne, Kenia en Ecuador en kringen rond de Pakistaanse premier. Zelfs de Nederlandse minister van Financiën Wopke Hoekstra had, voordat hij minister werd, jarenlang belangen in een brievenbusfirma op de Britse Maagdeneilanden. De Tsjechische premier kocht via een offshorebedrijf een chateau in Frankrijk voor 22 miljoen dollar.

President Zelensky van Oekraïne verkocht tijdens zijn verkiezingscampagne een belang van 25 procent in een offshorebedrijf aan zijn vriend Serhiy Shefir, die nu als zijn topadviseur werkt.

De familie van de Azerbeidjaanse president bezit voor zo'n 400 miljoen pond aan vastgoed in het Verenigd Koninkrijk. Een van de vastgoedobjecten werd voor 67 miljoen pond verkocht aan de Britse koninklijke familie. Dergelijke constructies lopen vaak via landen en eilanden in Zuid- en Midden-Amerika. Een Azerbeidzjaanse vrouw moest in 2018 uitleggen waar het geld vandaan kwam dat haar in staat stelde om in Groot-Brittannië miljoenen uit te geven. Zamira Hajiyeva is getrouwd met Jahangir Hajiyev, een voormalige topman (2001-2015) van de Azerbeidzjaanse staatsbank. Hij verdween in 2016 voor vijftien jaar achter de tralies voor zijn aandeel in een fraude- en witwasschandaal, waarbij tientallen miljoenen euro's werden verduisterd. Hij moest de bank 45 miljoen euro terugbetalen. Het vermoeden is dat de Hajiyevs in ieder geval een deel van het verdwenen geld in Londen hebben uitgegeven.

Zamira winkelde in tien jaar tijd voor 18 miljoen euro in het Londense warenhuis Harrod. Op één dag gaf ze meer dan 170.000 euro uit aan sieraden van Boucheron, de volgende dag 2000 euro aan wijn en bij een andere gelegenheid 114.000 euro aan Cartier-sieraden en 23.000 euro aan "luxe goederen voor mannen". Zij bleek de eigenaar van een huis in de wijk Knightsbridge, dat in 2009 voor 13 miljoen euro door een bedrijf op de Britse Maagdeneilanden werd aangekocht. Twee jaar later betaalde een ander bedrijf waar zij de CEO was 11,5 miljoen euro voor een chique golfclub in het graafschap Berkshire.

Op een externe zwarte lijst van World Check staan ruim 2 miljoen namen die in verband zijn gebracht met ongebruikelijke transacties, witwassen en financiering van terrorisme.

Onder de namen bevinden zich (oud-)politici en hun familieleden (PEP's (politically exposed persons), criminelen, terroristen, politici en bekende Nederlanders.

De EU-ministers van Financiën hebben de Caribische eilanden Anguilla en Barbados toegevoegd aan de zwarte lijst van belastingparadijzen. De Kaaimaneilanden en Oman zijn eraf gehaald vanwege hervormingen in hun belastingwetgeving.

De EU houdt sinds december 2017 een lijst bij van belastingparadijzen en herzielt deze twee keer per jaar. Hierop staan landen en gebieden waar autoriteiten (bijna) geen vennootschapsbelasting heffen, niet transparant zijn en onwelwillend staan tegenover de strijd tegen belastingontwijking.

Eerdere vermeldingen op de lijst omvatten Fiji, Amerikaans Samoa, Guam, de Amerikaanse Maagdeneilanden, Trinidad en Tobago, de Seychellen, Vanuatu, Samoa, Palau en Panama. De schade als gevolg van fraude in het betalingsverkeer bedroeg in 2022 bijna 61 miljoen euro. Dat is een lichte daling ten opzichte van 2021 maar in 2023 nam vooral het aantal gevallen van digitale fraude en oplichting toe. De snelle ontwikkelingen in AI maken frauderen steeds eenvoudiger. Eén op de elf zzp'ers fraudeerde in het verleden weleens bij de aangifte inkomstenbelasting.

Omdat fiscale delicten vaak zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk kunnen worden afgehandeld, volgt uit artikel 5:44 lid 1 Awb en artikel 243 lid 2 Sv dat het één het ander uitsluit, tot zover de wet (una via beginsel en in verlengde hiervan het ne bis in idem beginsel, dus geen dubbele straf van dezelfde persoon voor hetzelfde feit).

Er moet dus een keuze worden gemaakt, of fiscaal "aanpakken" of strafrechtelijk, dit volgt meestal uit het overleg tussen FIOD, OM en de belastingdienst. Voor dit overleg van de "weegploeg" is er sinds 1 juli 2023 een nieuw protocol. Nadeel tenminste 100.000 euro en dat geldt het ook voor zaken waarin het nadeel onvoldoende bepaalbaar is. Er moet wel sprake zijn van een vermoeden van opzet.

Er is binnen Europa een nieuwe entiteit, het Europees Openbaar Ministerie. Het EOM is een onafhankelijk orgaan van de Europese Unie en deze onderzoekt en vervolgt strafbare feiten die de financiële belangen van de EU kunnen schaden.

Soms zullen zaken dus aan het EOM moeten worden voorgelegd, het AAFD is dan buiten beeld. AAFD is ook van toepassing voor strafbare feit en uit de Wet op de internationale bijstandsverlening (WIB)

Daarnaast wordt de evolutie van het boete systeem nog benoemd (zoals de deelnemersboete (artikel 67 letter o AWR / artikel 5:1 AWB) en de mogelijkheid om namen van overtreders openbaar te maken (artikel 67 letter r AWR)

Een (fiscale of geld) boete is niet aftrekbaar (artikel 3.14 lid 1 onder c Wet IB). Ook boetes, kosten en lasten die hiermee (of met een misdrijf) samenhangen zijn niet aftrekbaar (mits belastingplichtige onherroepelijk is veroordeeld).

Uit de wet, de wetsgeschiedenis en jurisprudentie volgt echter wel dat verbeurdverklaringen gewoon aftrekbaar zijn. De verbeurdverklaring is een straf (sanctie) in het strafrecht waarbij de rechter bepaalt dat de belastingplichtige de (veroordeelde) eigendom over een voorwerp (of geld) verliest en waarbij de staat die eigendom verkrijgt.

Als het voordeel wordt belast en dit voordeel wordt afgenomen dan is het (financieel) logisch dat dit aftrekbaar is (artikel 3.14 lid 3 wet IB). Aftrek zal plaatsvinden in het jaar waarin de ontneming feitelijk heeft plaatsgevonden.

Bedrijven moeten maandelijks of per kwartaal aangiften indienen (omzetbelasting en loonbelasting). Tevens moet eens per jaar een aangifte vennootschapsbelasting (bij rechtspersonen) worden ingediend. Een foutieve aangifte (bijvoorbeeld schuiven of slepen met btw) kan al snel worden gezien als fraude. Indien u beneden de onderstaande drempels blijft of als er geen opzet speelt, wordt er een boete opgelegd. Dit kan een verzuimboete of vergrijpboete zijn, dit hangt van de feiten af en wordt door een speciale "boete-inspecteur" bepaald. Een verzuimboete krijgt u meestal als u niet tijdig een aangifte heeft ingediend en/of als opzet ontbreekt. In de meeste gevallen krijgt u of uw bedrijf dus gewoon een (verzuim-)boete. Als er meer aan de hand is, wordt een vergrijpboete opgelegd, deze kan oplopen tot 100% van het belastingbedrag. Het kan ook zijn dat er een zogenaamde strafbeschikking volgt. De strafrechter zal dan oordelen over het fiscale handelen van u of uw bedrijf. De vervolging is vervelend, maar de straf die volgt heeft menselijke en financiële gevolgen (boete, celstraf of taakstraf). Een vergrijpboete krijgt u of uw bedrijf indien u opzettelijk geen aangifte of een onjuiste of onvolledige aangifte heeft ingediend. Het drempelbedrag wordt hierbij ook bekeken, maar meestal wordt de stap naar vervolging niet gemaakt.

De hoogte van de vergrijpboete zal afhangen van de opzet, bewust handelen, grove schuld;

- Recidive ;
- Kennis van het vak;
- Omvang van de belastingvordering;

Op belastingfraude staat een maximale gevangenisstraf van 6 jaren. Ook kan een navorderings- of naheffingsaanslag worden opgelegd en kan u het voordeel worden ontnomen.

Strafvervolging particulieren: nadeel hoger dan € 10.000;

Strafvervolging ondernemers: nadeel hoger dan € 15.000.

Vaak ziet de Belastingdienst de fraude of het belastingnadeel als eerste. In voorkomende gevallen wordt dit dan intern besproken. Vervolgens kan de inspecteur of controleur beslissen om uw situatie aan te melden binnen het tripartiete overleg (overleg Belastingdienst, Openbaar Ministerie en de FIOD). Uw situatie wordt dan besproken en formeel getoetst aan de AAFD Richtlijn. Mensen met een voorbeeldfunctie (bekende mensen, accountants, advocaten en belastingadviseurs) komen sneller in aanmerking voor strafvervolging.

Bij een strafbeschikking verlaten ze feitelijk het fiscale materiële recht. Er is dan geen sanctie meer (zoals een verzuim- of vergrijpboete), maar ze stappen vanuit allerlei boetewetgeving over naar het strafrecht.

Het gevolg hiervan is dat u hoge boetes kunt krijgen en ook een gevangenisstraf (en dus een strafblad). In de praktijk kan dit grote gevolgen voor uw bedrijf hebben. De belangrijkste zijn:

- Reputatieverlies door artikelen in de pers;
- Klanten en relaties verliezen het vertrouwen in u of uw bedrijf;
- Banken zeggen het vertrouwen (en de financiering) op;
- Meer controles door de Belastingdienst, AFM;

De Belastingdienst zal niet snel de stap naar het strafrecht maken, veelal worden er "gewoon" bestuurlijke boetes (verzuim- of vergrijpboetes) opgelegd. Bij ernstige onregelmatigheden, recidive of zware fraude kunt u met het (fiscale) strafrecht in aanraking komen. Het begint dan meestal met een brief, boekenonderzoek of vraagsprek. Vervolgens kan het zijn dat de Belastingdienst op grond van haar bevindingen contact opneemt met het OM of de FIOD. In dergelijke gevallen kan dan ook ineens de FIOD op de stoep staan.

Voorkomen van strafvervolging en tijdig een specialist inschakelen is vaak het beste advies. DGA's doen jaarlijks aangifte voor de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting en nog vaker wordt er een aangifte omzetbelasting en / of loonbelasting ingediend. Een fout is zo gemaakt en voordat u het weet is sprake van grove schuld, opzet of een fraudegeval. Een fout kan dus soms desastreuze gevolgen hebben.

Bij een boekenonderzoek kan de controleur tot de conclusie komen dat hij uw handelen intern moet aanmelden. Het is in dergelijke gevallen verstandig dat u met de Belastingdienst in gesprek blijft. Hierbij is het wel van belang dat u zich goed heeft voorbereid op de gesprekken en geen informatie geeft welke zich later tegen u kan keren. Soms is er iets verkeerd gegaan zonder dat u het wist of kon weten. In dergelijke gevallen is van fraude meestal geen sprake.

Bij strafvervolging (maar ook bij sommige boetes) gelden er ook striktere regels en waarborgen. De belangrijkste is uw zwijgrecht op het moment dat men u als verdachte ziet. Ook mag uw woning niet zomaar worden onderzocht (tenzij toestemming van rechter commissaris)

Soms komt het OM echter niet in beeld en wordt er door de Belastingdienst een Fiscale Strafbeschikking (een FSB) opgelegd. Via deze route worden de rechtelijke macht en het OM ontlast. Ook voor dergelijke trajecten (bij boete boven € 2.000) gelden echter specifieke spelregels.

Het belangrijkste is dat u wordt gehoord en in dit gesprek uw zienswijze kunt geven. De Belastingdienst-medewerker zal u wijzen op de cautie (niet verplicht om te antwoorden/alles wat u zegt kan gebruikt worden bij het onderzoek).

Corruptie en fraude bij het Europees Parlement

Een op de vier leden van het Europees parlement waren betrokken bij zo'n 253 integriteitsaffaires en 108 van de leden moesten twee miljoen euro terugbetalen vanwege verkeerde bestedingen tijdens de Covid-pandemie. 23 parlementsleden verloren rechtszaken over wangedrag. Verder was er de Qatargate, steekpenningen van Huawei, nepassistenten bij Mari La Pen.

De Belgische politie arresteerde een groot aantal mensen bij een onderzoek naar steekpenningen. Lobbyisten van Huawei zouden steekpenningen hebben betaald aan Europarlementariërs in ruil voor politieke steun. 21 adressen in België en Portugal werden doorzocht, waarbij documenten en spullen in beslag zijn genomen.

Er hebben geen huiszoeken plaatsgevonden bij leden van het Europees Parlement, ondanks dat er ongeveer vijftien (voormalig) Europarlementariërs zouden zijn gefêteerd met voetbaltickets, reizen naar China, cadeaus en mogelijk contanten. Betalingen aan Europarlementariërs zouden door een Portugees bedrijf gefaciliteerd zijn.

De corruptie zou regelmatig en heel discreet hebben plaatsgevonden van 2021 tot nu. Huawei speelt met zijn technologie een centrale rol in de geopolitieke spanningen tussen de VS, Europa en China. De Europarlementariërs zouden zo zijn aangespoord om Huawei toegang te laten houden tot de Europese markt.

Het is niet het eerste omkoopschandaal in het Europees Parlement. In 2022 barstte de 'Qatargate' los, nadat Qatar en Marokko zouden hebben geprobeerd om besluiten van het Europees Parlement te beïnvloeden door steekpenningen te betalen.

Eva Kaili, de Griekse vicevoorzitter van het Europees Parlement zou de spil zijn. Zij werd met drie andere verdachten opgepakt op verdenking van corruptie, witwassen en lidmaatschap van een criminele organisatie. Bij huiszoeken bij Kaili en haar vader werd 1,5 miljoen euro in cash in een koffer aangetroffen. De zaak loopt nog steeds en drie van de verdachten, onder wie Kaili hebben de beschuldigingen altijd ontkend. Eva was sinds 2014 parlements lid namens de Griekse partij PASOK, die lid is van de sociaaldemocratische fractie waar ook de PvdA deel van uitmaakt.

Volgens het federale parket zou Qatar, geprobeerd hebben om de economische en politieke besluiten van het Europees Parlement te beïnvloeden door het betalen van grote sommen geld of het aanbieden van grote geschenken aan mensen met een belangrijke positie binnen het Europees Parlement. Kaili werd gearresteerd, uit haar partij en fractie gezet en ze verloor haar functie als vicevoorzitter. Het onderzoek naar de corruptiezaak loopt nog steeds en er zijn nog andere Europarlementsleden en medewerkers verdacht of aangehouden.

Eva Kaili is inmiddels niet meer werkzaam in het Europees Parlement. Zij heeft haar celstraf destijds mogen inruilen voor huisarrest met een enkelband en leeft inmiddels weer in Italië en Griekenland in afwachting van het proces.

Het schandaal heeft ook vragen doen rijzen over de verloning en de onkostenvergoedingen van de Europarlementsleden. Verschillende andere leden van het Europees Parlement zijn ook gearresteerd op verdenking van corruptie.

Er werden twintig doorzoekingen uitgevoerd en de politie arresteerde ook Francisco Giorgi de echtgenoot van Eva Kaili, Alexandros Kaili, de vader van Eva Kail, Pier Antonio Panzeri, Luca Visentini: Secretaris-generaal van het Internationaal Vakverbond en N.F. een Italiaanse lobbyist. Marokko en Qatar zouden invloed hebben uitgeoefend op het Europees Parlement. De Belgische autoriteiten deden twintig huiszoekingen. Bij een van de huiszoekingen zijn computers, telefoons en een contant bedrag van 600.000 euro in beslag genomen. Op een ander adres werd 150.000 euro cash gevonden. De honderdduizenden euro's die bij het huis van oud-Europarlementariër Panzeri in beslag werden genomen, zouden van de Marokkaanse ambassadeur in Polen afkomstig zijn.

Brusselse parket onderzoekt beoogd secretaris-generaal van de Raad van Europa

Het Brusselse parket behandelde een omvangrijk dossier waarin voormalig Eurocommissaris Didier Reynders, zijn echtgenote Bernadette Prignon en ING België centraal stonden. Het onderzoek draaide om witwaspraktijken, nalatigheid van de bank en vermoedelijk beïnvloedingshandel. Uit gegevens blijkt dat Reynders tussen 2008 en 2018 ongeveer zeventienhonderdduizend euro in contanten op zijn ING-rekening stortte. Pas in 2018 stelde ING vragen over de herkomst van het geld. Ondanks deze interne signalering werd de verplichte melding aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking pas in 2023 gedaan. Na deze periode begon Reynders aanzienlijke sommen contant geld te besteden aan loterijproducten, vooral via e-tickets. De Nationale Loterij constateerde daarbij een structureel en uitzonderlijk patroon van inzetten en winsten. Over een periode van vijf jaar zou er rond tweehonderdduizend euro door de accounts van Reynders en Prignon zijn gepasseerd, met winsten die opnieuw werden overgemaakt naar hun bankrekeningen. De Loterij bracht het parket in 2022 op de hoogte van dit gedrag. De Nationale Bank van België onderzocht parallel de rol van ING en stelde vast dat de bank niet adequaat en te laat had gehandeld. Op basis van dit inspectierapport startte het Brusselse parket een afzonderlijk onderzoek naar ING wegens mogelijke beïnvloedingshandel bij de omgang met het dossier-Reynders. Sinds juli 2025 worden voormalige en huidige bestuurders gehoord door het anticorruptie orgaan OCRC, onder wie de toenmalige CEO Erik Van Den Eynden en de huidige CEO Peter Adams. ING schikte de zaak voor 1,6 miljoen euro. Het Brusselse parket begon eveneens een onderzoek om na te gaan waarom de bank eerder geen melding had gemaakt van 245 contante stortingen en 779 e-Lotto-overschrijvingen van Reynders. Daarmee was in totaal ruim 1 miljoen euro gemoeid.

In juni 2025 vonden huiszoekingen plaats bij antiquair Olivier Theunissen, die door justitie in verband wordt gebracht met witwasconstructies rond kunst en antiek. Zowel zijn woning als zijn galerie in Brussel werden doorzocht. Het onderzoek richt zich daarmee niet alleen op banktransacties en loterijwinsten, maar ook op de kunsthandel als mogelijk kanaal voor het verhullen van gelden. Reynders en Prignon, voormalig magistrate, werden in december 2024 verhoord.

Reynders ontkent witwassen en claimt een gokverslaving, maar de Nationale Loterij spreekt van geraffineerde transacties. Reynders en Prignon werden in december 2024 verhoord. Prignon is voormalig magistraat en volgens justitie eveneens relevant in het dossier vanwege haar betrokkenheid bij de financiën. Beiden ontkennen de aantijgingen.

De Nationale Loterij stelt dat de transacties te berekend en gestructureerd waren om te verklaren vanuit een verslavingsprobleem.

De combinatie van contante stortingen, laattijdige meldingen door ING, ongebruikelijke loterijwinsten en de link met de kunsthandel vormen de kern van het lopende onderzoek. Zowel de justitiële focus op Reynders en zijn directe omgeving als het parallelle onderzoek naar ING België benadrukken dat het gaat om een dubbele rol, enerzijds mogelijke persoonlijke witwaspraktijken, anderzijds institutionele nalatigheid of machtsmisbruik binnen de bank. ING trof in mei 2026 een schikking voor 1,6 miljoen euro.

Didier Reynders was Europees commissaris voor Justitie in de Commissie-Von der Leyen vanaf 1 december 2019. Zijn mandaat liep af op 15 juli 2024, toen hij ontslag nam om zich kandidaat te stellen voor de functie van secretaris-generaal van de Raad van Europa. Daarvoor was Reynders lange tijd Belgisch minister (Financiën 1999-2011, Buitenlandse Zaken 2011-2019, Defensie 2018-2019)

Fraude, corruptie en belangenconflicten rondom opleidingsprogramma voor EU-diplomaten

Het Europees Openbaar Ministerie (EOM) is begin december 2025 een diepgaand onderzoek gestart naar mogelijke fraude, corruptie en belangenconflicten rondom de toekenning van een prestigieus opleidingsprogramma voor EU-diplomaten. De acties van het EOM, inclusief huiszoeken in Brugge en Brussel, werpen opnieuw een schaduw over de integriteit van de Europese instellingen. Op last van het EOM werden huiszoeken uitgevoerd bij het Europacollege in Brugge en bij de Europese Dienst voor Extern Optreden (EEAS) in Brussel. De EEAS is de diplomatieke dienst van de Europese Unie en stond aan de basis van de aanbesteding die nu onder de loep ligt.

Drie personen werden aangehouden in het kader van het onderzoek waaronder Federica Mogherini. Mogherini is sinds 2020 de rector van het Europacollege, een eliteschool voor toekomstige EU-ambtenaren.

Voordat zij deze functie bekleedde, was de Italiaanse van 2014 tot 2019 een hoge vertegenwoordiger van de EU voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, waarmee zij de hoogste diplomate van de Unie was en zodoende de EEAS leidde. Ex-buitenlandchef van de EU Federica Mogherini is vanwege de beschuldigingen en haar arrestatie afgetreden als rector van het Europacollege in Brugge.

Het onderzoek concentreert zich op de toekenning van een negen maanden durend opleidingsprogramma voor beginnende diplomaten, dat het Europacollege in de periode 2021-2022 na een aanbestedingsprocedure van de EEAS binnensleepte. Het EOM heeft sterke vermoedens dat de regels voor eerlijke concurrentie zijn geschonden.

Er wordt onderzocht of het Europacollege vooraf op de hoogte was van de selectiecriteria en of de onderwijsinstelling al vóór de officiële aanbesteding van het project uit mocht gaan dat het de opdracht zou binnenhalen.

De verdenkingen van het EOM omvatten naast aanbestedingsfraude ook corruptie, belangenconflicten en schending van het beroepsgeheim.

Het Europacollege, dat naast Brugge ook campussen heeft in Natolin (Polen) en Tirana (Albanië), geldt sinds de oprichting in 1949 als kweekvijver voor de EU-elite.

De twee verdachten (en een functionaris van het Europacollege) hebben zich schuldig gemaakt aan fraude, corruptie, belangenverstrengeling en schending van het beroepsgeheim. Het bestuur van het Europacollege heeft in 2022 een groot pand in het centrum van Brugge gekocht voor 3,2 miljoen euro. Het bestuur zou dat hebben gedaan in de (niet publieke) wetenschap dat er bij EDEO een aanbesteding op komst was voor een nieuwe opleiding voor jonge diplomaten, de European Diplomatic Academy.

Sannino maakte in 2022 de dienst uit bij EDEO. De aanbesteding kon alleen worden binnengehaald door onderwijsinstellingen die over voldoende huisvesting voor studenten beschikten. Door aanschaf van het gebouw voldeed het Europacollege al aan die voorwaarde, nog vóór de aanbesteding was gepubliceerd. Niet veel later haalde de instelling inderdaad de aanbesteding binnen.

Het programma kreeg Mogherini als opleidingshoofd. In het gebouw zouden in de gangen onder meer portretten hangen van Ursula von der Leyen én Mogherini. Woensdag 3 december maakte Sannino (65) bekend vervroegd met pensioen te gaan. Daags erna nam de socialistische Mogherini (52) ontslag bij het Europacollege.

Er zou sprake van zelfverrijking kunnen zijn als Mogherini's geschatte salaris van 14.000 euro per maand als directeur van het Europacollege omhoog is gegaan nadat ze in 2022 ook de baas was geworden van de EDEO-diplomatenopleiding. Dat is vooralsnog niet duidelijk.

Federica Mogherini heeft recent vijf jaar lang een van de meest prestigieuze posten in Brussel bekleed (die nu wordt bezet door de Estse Kaja Kallas). Stefano Sannino was een van de bekendste Europese ambtenaren, met groot internationaal aanzien.

Pfizergate

Een omstreden onderhandse deal van de Europese Commissie voorzitter Ursula Von der Leyen met Pfizer-BioNTech heeft eind mei 2024 geleid tot een verzoek om haar aftreden. De Europese Unie stemde in mei 2021 in met een enorme contractverlenging met Pfizer-BioNTech voor een potentiële 1,8 miljard COVID-19-vaccindoses tot en met 2023.

Ursula von der Leyen, tweette destijds dat haar kantoor een contract had goedgekeurd voor gegarandeerde 900 miljoen doses (+900 miljoen opties).”Het nieuwe contract, dat de steun krijgt van de EU-lidstaten, zal niet alleen de productie van de vaccins omvatten, maar ook de garantie dat alle essentiële componenten uit de EU afkomstig moeten zijn. De Europese Commissie beschikte al over 2,3 miljard doses van een zestal andere bedrijven.

De aankondiging moest het vertrouwen dat de EU had in de technologie die wordt gebruikt voor het Pfizer-BioNTech-vaccin, die anders is dan die achter het Oxford-AstraZeneca-vaccin onderstrepen. Na de openbaarmaking van telefoontjes en sms-berichten die werden uitgewisseld tussen Von der Leyen en de CEO van Pfizer, Albert Bourla, waarmee beide partijen tijdens de COVID-19-crisis over vaccincontracten onderhandelden rezen er twijfels over de onpartijdigheid.

7 juli 2025 boog het Europees Parlement (EP) zich in Straatsburg over de motie van afkeuring van Von der Leyen door Gheorghe Piperea. De in het geheim door Ursula von der Leyen verstuurde sms'jes aan de baas van vaccinproducent Pfizer en het achter de schermen onderhandelen over de vaccins is voor velen een van de voorbeelden van het gebrek aan transparantie.

Inhoud motie:

A. overwegende dat het Europees Openbaar Ministerie (EOM) in 2022 een onderzoek is gestart naar de handelwijze van de Europese Commissie bij de onderhandelingen over en de sluiting van contracten voor de aanschaf van een COVID-19-vaccin met Pfizer, dat in 2025 nog steeds loopt en aanleiding geeft tot terechte zorgen over mogelijke juridische en ethische schendingen, alsook mogelijke onregelmatigheden bij het beheer van de financiële middelen van de Unie;

B. overwegende dat het Gerecht van de Europese Unie in zijn beschikking van 5 oktober 2023 in zaak T -36/23, Stevi - The New York Times/Commissie , heeft geoordeeld dat de Commissie er niet in was geslaagd een juridisch voldoende rechtvaardiging te geven voor haar weigering om de gevraagde documenten met betrekking tot de onderhandelingen over het vaccin van Pfizer openbaar te maken

C. overwegende dat de Commissie haar verplichtingen uit hoofde van Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten heeft geschonden en inbreuk heeft gemaakt op de in de Verdragen vastgelegde beginselen van transparantie, goed bestuur en institutionele verantwoordingsplicht;

D. overwegende dat de Commissie 35 miljard EUR aan publieke middelen heeft toegewezen aan COVID-19-vaccins, maar heeft nagelaten transparantie en verantwoordingsplicht te waarborgen, met name omdat doses ter waarde van 4 miljard EUR ongebruikt bleven, hetgeen ernstige zorgen heeft doen ontstaan over financieel toezicht en administratief falen;

E. overwegende dat het Gerecht in zijn arrest van 14 mei 2025 het besluit van de Europese Commissie om de toegang te weigeren tot tekstberichten tussen Commissievoorzitter Ursula von der Leyen en CEO van Pfizer Albert Bourla, die tussen 1 januari 2021 en 11 mei 2022 werden uitgewisseld, betreffende de aanschaf van COVID-19-vaccins, nietig heeft verklaard;

F. overwegende dat de Rekenkamer in haar Speciaal verslag nr. 22/2024, dat op 26 september 2024 werd aangenomen, ernstige tekortkomingen bij de uitvoering van de faciliteit voor herstel en veerkracht (RRF) heeft geconstateerd, waaronder onvoldoende koppeling tussen uitgekeerde middelen en werkelijke kosten, zwakke verificatiemechanismen, risico's van dubbele financiering en vertragingen bij het behalen van investeringsdoelstellingen, hetgeen aanleiding geeft tot grote bezorgdheid over het toezicht van de Commissie op een van de grootste financiële instrumenten na COVID;

G. overwegende dat de Rekenkamer erop heeft gewezen dat het gebrek aan degelijke controles en het feit dat de lidstaten vertrouwen op zelfrapportage het risico op ' dubbele financiering' vergroten, een situatie waarin dezelfde acties meerdere keren worden gefinancierd, hetgeen leidt tot inefficiëntie en mogelijk misbruik van middelen ;

H. overwegende dat transparantie en verantwoordingsplicht fundamentele beginselen van de democratische legitimiteit van de Unie zijn, overeenkomstig artikel 10(3) van het VEU en dat deze beginselen ervoor zorgen dat het publiek vertrouwen heeft in de instellingen van de Europese Unie, met name in contexten van grote uitdagingen op het gebied van de volksgezondheid en aanzienlijke financiële verplichtingen;

I. overwegende dat de Commissie juridische zaken op 23 april 2025 unaniem een niet-bindend advies heeft aangenomen waarin het gebruik door de Europese Commissie van artikel 122 VWEU als rechtsgrondslag voor het voorstel voor een verordening tot vaststelling van de veiligheidsactie voor Europa (SAFE), een defensiefinancieringsinitiatief van 150 miljard EUR, wordt verworpen;

J. overwegende dat in het advies van de Commissie juridische zaken wordt gesteld dat het beroep van de Commissie op artikel 122 VWEU geen geldige rechtvaardiging in geval van nood oplevert, aangezien de bepaling bedoeld is voor kortetermijnmaatregelen waarmee acute crises worden aangepakt en niet voor langetermijninvesteringen in defensie;

K. overwegende dat er ernstige zorgen zijn geuit over de onrechtmatige inmenging van de Commissie in verkiezingen in lidstaten als Roemenië en Duitsland door een verdraaide toepassing van Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (Wet inzake digitale diensten), die bedoeld is om consumenten te beschermen maar misbruikt is om stembeperkingen en nietigverklaringen van verkiezingen te rechtvaardigen;

Concludeert dat de Commissie onder leiding van voorzitter Ursula von der Leyen niet langer het vertrouwen geniet van het Parlement om de beginselen van transparantie, verantwoordingsplicht en goed bestuur, die essentieel zijn voor een democratische Unie, hoog te houden.

7 juli 2025, aan eind van de middag volgde het debat over de motie door het Europees Parlement tegen de voorzitter van de Europese Commissie en of ze door mag gaan met haar tweede termijn.

Piperea verzamelde 72 handtekeningen (10 procent van de leden van het EP) die nodig waren voor het indienen van een motie van wantrouwen. Als de motie zou worden aangenomen, moest volgens de regels de hele Commissie opstappen en die kans was zeer klein. De tweederdemeerderheid werd bij lange na niet gehaald.

Von der Leyens christendemocraten, veruit de grootste partij in het Europees Parlement, steunden de motie niet en ook de sociaaldemocraten, de tweede partij niet.

Na een strafrechtelijke klacht ingediend door Frédéric Baldan, een Belgische lobbyist die zich richt op de handelsbetrekkingen tussen China en de EU, startten de Belgische autoriteiten begin 2023 de zaak. Vervolgens sloten de regeringen van Hongarije en Polen zich aan bij de rechtszaak.

Von der Leyen bleef "koppig weigeren contracten vrij te geven voor de aankoop van COVID-vaccins en de elektronische berichten die ze uitwisselde met de heer Bourla, CEO van Pfizer", aldus de brief waarin stond dat haar acties in strijd waren met de "openbare moraal" en "Het legitieme vertrouwen dat burgers in alle leden van de Europese Commissie zouden moeten kunnen hebben, vernietigen".

In een brief van de advocaat van de aanklager gericht aan alle 27 EU-leiders en aan Manfred Weber, de voorzitter van Von der Leyens Europese Volkspartij (EVP) werd vergeefs om het aftreden van Ursula gevraagd. De aanklager vroeg de EU-leiders “de zaak voor te leggen aan het Hof van Justitie, zodat het verplichte ontslag en de verbeurdverklaring van de pensioenrechten kan gelasten, niet alleen van mevrouw Von der Leyen, maar ook van alle Europese commissarissen die deel uitmaken van haar Commissie.”

Bovendien vroeg de aanklager “de Europese Volkspartij om de kandidatuur van mevrouw von der Leyen voor de post van voorzitter van de Europese Commissie in te trekken” en “iemand te verbieden de kandidatuur van mevrouw Von der Leyen voor de post van voorzitter van de Europese Commissie voor te leggen”. de Europese Commissie of een andere functie binnen de Europese instellingen, zolang zij het voorwerp is van een strafrechtelijke procedure.”

De advocaat baseerde haar verzoek op artikel 245 (handeling die onverenigbaar is met hun functie) en artikel 247 (ernstig wangedrag) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). De eiser betwistte ook de betrokkenheid van het Europees Openbaar Ministerie (EPPO), dat heeft gevraagd de zaak in behandeling te nemen, aangezien dit orgaan volgens het EU-recht bedoeld is om daders van strafbare feiten die de EU-begroting schaden, te onderzoeken, te vervolgen en voor het gerecht te brengen.

Volgens Baldan was het doel van de actie van het EPPO om “in dit geval alle burgerlijke partijen nietig te verklaren en daarom het hele onderzoek nietig te verklaren”, eraan toevoegend dat het bureau mogelijk niet langer over de nodige middelen beschikt om haar onderzoeken tegen eind 2024 afronden.

Ondertussen loopt het EOM-onderzoek, gestart in oktober 2022, nog steeds. Dit richt zich breder op de EU-vaccinaankopen, niet alleen op Von der Leyen persoonlijk. Details over de voortgang zijn schaars, wat de perceptie van een doofpot kan voeden. Het EOM heeft de bevoegdheid om documenten en communicatie (zoals de beruchte sms’jes met Pfizer-CEO Albert Bourla) in beslag te nemen, maar er is geen publiek bewijs dat dit is gebeurd of dat Von der Leyen officieel in beschuldiging is gesteld.

Daarnaast speelde een civiele zaak bij het Europees Hof van Justitie. In juli 2024 oordeelde het Hof dat de Europese Commissie niet transparant genoeg was over de vaccincontracten, na een klacht van Groene Europarlementariërs. Dit dwong de Commissie om meer details vrij te geven, maar de sms’jes zelf bleven buiten bereik. Een hoorzitting in november 2024 bij het Hof, aangespannen door The New York Times, onderzocht of de Commissie deze berichten moet vrijgeven. De uitspraak, verwacht in 2025, kan meer licht werpen, maar is nog niet gepubliceerd.

De niet-ontvankelijkheid van Baldans zaak in België en het trage tempo van het EOM-onderzoek, gecombineerd met Von der Leyens herbenoeming als Commissievoorzitter in juli 2024 ondanks deze kwesties, suggereren dat de zaak wordt geminimaliseerd en in de doofpot gestopt. Critici wijzen op haar immuniteit als EU-functionaris en de politieke steun van de Europese Volkspartij (EVP) als redenen waarom ze juridisch onaantastbaar lijkt.

Toch is het EOM-onderzoek niet afgesloten en Baldans vastberadenheid houdt de druk erop. Per maart 2025 werd de Belgische strafzaak stilgelegd, het EOM-onderzoek sleept voort zonder zichtbare resultaten en de sms'jes blijven geheim.

Frans Timmermans

De EU betaalde via een schaduwlobby milieuclubs in het geheim voor promotie van de groene plannen van Frans Timmermans. Dit om o.a. twijfelende politici over de streep te trekken voor zijn omstreden Natuurherstelwet die door de koepel van 185 milieuclubs moest worden 'gepromoot'. 700.000 euro subsidie moest worden gebruikt om bijvoorbeeld het boerendebat de groene kant op te sturen.

Negen Europarlementariërs schuldig aan het verduistering van 4,5 miljoen euro'

Negen Europarlementariërs werden in maart 2025 door de rechtbank schuldig bevonden aan het verduisteren van 4,5 miljoen euro's van de EU. Behalve de negen werden er nog eens 11 anderen verdacht van fraude. Onder hen was ook de Franse Le Pen, die zich als extra straf de komende vijf jaar niet meer verkiesbaar mag stellen voor het presidentschap. Ze mag wel in het Europees Parlement blijven zitten.

Tussen 2004 en 2016 zouden Le Pen en haar partij Front National miljoenen euro's achterover hebben gedrukt. Het OM eiste een gevangenisstraf van vijf jaar, waarvan drie jaar voorwaardelijk en een boete van 1 miljoen euro. Ze kreeg uiteindelijk vier jaar cel waarvan twee voorwaardelijk en een boete van 100.000 euro. De effectieve celstraf komt dus neer op twee jaar, die ze volgens de uitspraak met een elektronische enkelband zal uitzitten in plaats van in een gevangenis.

Ze gaat nog wel in hoger beroep. Le Pen en haar partij ontvingen geld voor assistenten in het Parlement die feitelijk gewoon voor de partij in Frankrijk werkten. Het uitsluiten van Le Pen heeft grote gevolgen voor de Franse politiek.

In 2027 zijn de volgende presidentsverkiezingen, waarin haar partij RN nu al aan kop lijkt te gaan. Volgens peilingen zou Le Pen de eerste stemronde met gemak winnen en de tweede ronde halen. Nu Le Pen uitgesloten is, staat de 29-jarige Jordan Bardella klaar om haar te vervangen. Hij werd niet onderzocht in de rechtszaak. Volgens France24 bestaan er twijfels over zijn mogelijke kandidaatschap vanwege zijn gebrek aan ervaring.

Richtlijn ter bestrijding van corruptie

Op 26 maart 2026 nam het Europees Parlement in eerste lezing met 581 stemmen voor, 21 tegen en 42 onthoudingen de Richtlijn ter bestrijding van corruptie aan. Namens het Parlement leidde de Nederlandse Europarlementariër Raquel García Hermida-van der Walle (D66) de onderhandelingen. Na bijna drie jaar resulteert dit in een geharmoniseerd strafrechtelijk kader voor corruptiebestrijding binnen de EU. De Raad gaf op 21 april 2026 definitief goedkeuring, waarmee de wetgevingsprocedure is afgerond.

Het Europese kader was tot dusver versnipperd: het Kaderbesluit 2003/568/JHA zag alleen op private corruptie en het verdrag uit 1997 op ambtelijke corruptie had maar een beperkte reikwijdte.

De nieuwe richtlijn vervangt beide en brengt publieke en private corruptie onder één regime. Het voorstel van de Commissie (mei 2023, COM(2023)234) gaat verder dan het VN-Verdrag tegen Corruptie (UNCAC) en wijzigt ook de PIF-richtlijn (EU) 2017/1371, waarbij sancties voor fraude met EU-middelen worden gelijkgetrokken.

De uiteindelijke tekst is minder ambitieus dan het oorspronkelijke voorstel: strafmaxima zijn verlaagd (van 6/5/4 naar 5/4/3 jaar), preventieverplichtingen zijn afgezwakt en “abuse of functions” is vervangen door een ruimere formulering. De richtlijn stelt minimumnormen; lidstaten mogen strengere regels hanteren.

De richtlijn bevat een brede catalogus van strafbare feiten, waaronder omkoping (publiek en privaat), verduistering, handel in invloed (“trading in influence”), belemmering van de rechtsgang, heling en onrechtmatige uitoefening van publieke functies. Ook poging, uitlokking en medeplichtigheid moeten strafbaar zijn.

Het begrip “ambtenaar” wordt ruim gedefinieerd en omvat ook personen die publieke taken uitvoeren binnen private entiteiten.

Een belangrijk nieuw element is de zelfstandige strafbaarstelling van “trading in influence”: het bemiddelen in of kopen van ongeoorloofde invloed op een ambtenaar, ongeacht of die invloed daadwerkelijk wordt uitgeoefend. Legitieme lobby valt hier niet onder, maar de grens kan in de praktijk diffuus zijn.

De richtlijn harmoniseert sancties. Voor natuurlijke personen gelden minimumstrafmaxima van drie tot vijf jaar. Voor rechtspersonen worden omzet gerelateerde boetes ingevoerd tot minimaal 3–5% van de wereldwijde omzet of €24–40 miljoen. Daarnaast zijn aanvullende sancties mogelijk, zoals uitsluiting van aanbestedingen, vergunning intrekking en ontbinding van ondernemingen.

Lidstaten moeten aansprakelijkheid van rechtspersonen invoeren, zowel voor feiten gepleegd door leidinggevend als bij gebrek aan toezicht (“failure to supervise”). Effectieve complianceprogramma’s en samenwerking met autoriteiten kunnen strafverminderend werken, maar vormen geen verweer.

De richtlijn bevat ruime jurisdictieregels (ook bij digitale aanknopingspunten) en minimumverjaringstermijnen van vijf jaar (private corruptie en trading in influence) en acht jaar (publieke corruptie). Klokkenluiders vallen onder de bestaande EU-bescherming. Daarnaast verplicht de richtlijn tot nationale anticorruptiestrategieën, gespecialiseerde autoriteiten en versterkte samenwerking met EU-organen zoals OLAF, EPPO, Europol en Eurojust. Lidstaten hebben 24 maanden voor implementatie (36 maanden voor bepaalde preventieve maatregelen). Voor Nederland sluit het bestaande kader deels aan (o.a. art. 51 Sr), maar aanpassingen lijken nodig, met name bij de boesystematiek en de introductie van handel in invloed. De implementatie start naar verwachting in 2026, met een deadline rond medio 2028.

Ponzi-fraude

Ponzi fraude is een specifieke vorm van investeringsfraude waarbij opbrengsten aan vroege investeerders worden uitgekeerd met het geld van latere investeerders, zonder dat er sprake is van een legitieme winstgevende activiteit. In januari 2026 werd een man veroordeeld voor het feitelijk leidinggeven aan een grootschalige Ponzifraude met niet-bestaande bitcoinminers. Via zijn vennootschappen misleidde hij investeerders door zich voor te doen als miningexpert en rendementen uit te keren met nieuw ingelegd geld, wat leidde tot ruim 2,5 miljoen euro schade bij 48 slachtoffers.

Het gerechtshof legde een gevangenisstraf van 38 maanden op en veroordeelde hem tot betaling van schadevergoedingen.

Boiler Rooms

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) waarschuwt dat organisaties steeds geraffineerder en agressiever worden om beleggers binnen te halen. Vorig jaar verdubbelde het aantal Boiler rooms naar 22. Vanuit deze Boiler rooms worden slachtoffers benadert om te investeren in vaak waardeloze aandelen. Gedupeerden worden dan later weer gebeld door andere fraudeurs die hen tegen een forse aanbetaling willen helpen om het verloren geld terug te krijgen, wat vervolgens natuurlijk niet lukt. Easy Life dupeerde jaren geleden in totaal vijfhonderd beleggers die 42 miljoen euro investeerden. W. werd veroordeeld voor verduistering van het geld van de beleggers en deelname aan een criminele organisatie. Daarvoor zat hij al een celstraf van 3,5 jaar uit.

Darkweb

Het "Darkweb" is een afgeschermd gedeelte van het internet dat niet toegankelijk is via reguliere zoekmachines en waarvoor speciale software, zoals Tor of I2P, nodig is. Het biedt gebruikers anonimiteit door internetverkeer te versleutelen en via meerdere knooppunten te leiden. In 2024 genereerden Darkweb-marktplaatsen wereldwijd meer dan 1,7 miljard dollar aan cryptocurrency-ondersteunde drugstransacties, wat een stijging van meer dan 20% ten opzichte van het voorgaande jaar betekent.

Deze marktplaatsen faciliteren de verkoop van diverse illegale goederen, waaronder drugs, wapens, vervalste documenten en gestolen gegevens. De Verenigde Staten zijn het land met het hoogste aantal Darkweb-gebruikers, gevolgd door Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Europol heeft in 2024 verschillende internationale operaties geleid om illegale activiteiten op het Darkweb te bestrijden. Zo werd Archetyp Market, een van de langstlopende Darkweb-marktplaatsen, gedemonteerd. Deze marktplaats stond de verkoop van gevaarlijke stoffen zoals fentanyl toe en werd offline gehaald in Nederland, terwijl de beheerder in Barcelona werd gearresteerd. Daarnaast werd het "Ghost"-platform, dat werd gebruikt voor drugshandel en witwaspraktijken, ontmanteld, wat leidde tot de arrestatie van 51 verdachten in verschillende landen.

Naast de handel in illegale goederen is het Darkweb ook een platform voor cybercriminaliteit. Cybercriminelen maken gebruik van het Darkweb voor activiteiten zoals phishing, ransomware-aanvallen en de verkoop van malware.

Er is een groeiende trend van "crime-as-a-service", waarbij criminelen via het Darkweb toegang krijgen tot tools en diensten die hen in staat stellen om cyberaanvallen uit te voeren.

Het Darkweb blijft een complex en dynamisch onderdeel van het internet, waar zowel illegale als legitieme activiteiten plaatsvinden. Wetshandhavingsinstanties blijven samenwerken om de dreigingen die van het Darkweb uitgaan te identificeren en te bestrijden, terwijl gebruikers zich bewust moeten zijn van de risico's die gepaard gaan met het gebruik van dit afgeschermd gedeelte van het internet.

Tor en I2P

Tor en I2P zijn netwerken die internetgebruikers anonimiteit bieden door verkeer te versleutelen en via meerdere knooppunten te leiden. Ze worden wereldwijd gebruikt voor zowel legitieme als illegale doeleinden. Legitiem gebruik omvat activiteiten zoals het beschermen van journalisten in landen met strenge censuur, het veilig melden van misstanden door klokkenluiders en het waarborgen van de privacy van burgers en onderzoekers. Zo maken verschillende mensenrechtenorganisaties en persagentschappen gebruik van Tor om gevoelige communicatie veilig te versturen zonder dat overheden deze kunnen volgen. Tegelijkertijd worden deze netwerken ook ingezet voor criminele activiteiten.

Onderzoeken van Europol en het United Nations Office on Drugs and Crime tonen dat Tor en I2P vaak worden gebruikt voor de handel in drugs, wapens, vervalste documenten en gestolen gegevens. Darkweb-marktplaatsen zoals Archetyp Market en Ghost hebben miljoenen transacties gefaciliteerd, waarbij cryptocurrencies werden gebruikt om betalingen te verbergen. In 2024 werd Archetyp Market offline gehaald en de beheerder gearresteerd in Barcelona, terwijl het Ghost-platform leidde tot de arrestatie van 51 verdachten in verschillende landen.

Het gebruik van Tor of I2P zelf is doorgaans niet illegaal. De netwerken zijn open source en gedecentraliseerd, waardoor een totaalverbod technisch moeilijk en juridisch complex is. Overheden richten zich daarom op de illegale activiteiten die via deze netwerken plaatsvinden in plaats van op het netwerk zelf. Zo blijft het mogelijk legitieme toepassingen te beschermen, terwijl wetshandhavingsinstanties criminele transacties proberen te identificeren en te bestrijden.

Het contrast tussen legaal en illegaal gebruik illustreert de dubbelzinnige aard van het darkweb. Het is zowel een instrument voor privacybescherming als een platform voor misdrijven. Het benadrukt de uitdagingen voor wetgevers en opsporingsdiensten die moeten balanceren tussen bescherming van digitale vrijheid en bestrijding van criminaliteit.

Actieplan 2025 Integrale aanpak online fraude

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft met Actieplan 2025 Integrale aanpak online fraude voortgebouwd op de sinds 2022 bestaande publiek-private samenwerking en markeert een nieuwe fase waarin de nadruk ligt op verdieping, verscherping en verbreding van de aanpak.

Doel is om criminelen minder kansen te geven, slachtoffers beter te beschermen en de weerbaarheid van burgers en bedrijven structureel te vergroten.

De integrale aanpak online fraude werd in 2022 opgestart met een eerste Actieplan 2023. Sindsdien is het netwerk van betrokken partijen sterk gegroeid. Naast de oorspronkelijke kerngroep, waaronder VNO-NCW, MKB-Nederland, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), Consumentenbond, VNG, Politie, OM, ministeries van EZ, Financiën en JenV, zijn ook grote webwinkels, vervoerders, betaaldienstverleners, De Nederlandsche Bank, de Fraudehelpdesk en technologiebedrijven aangesloten.

De samenwerking leverde tastbare resultaten op: betere kennisuitwisseling, interventies tegen onder meer bankhelpdeskfraude en een internationale presentatie van de aanpak tijdens de Global Anti-Scam Summit Europe. Tegelijkertijd bleek dat sommige maatregelen, zoals de aanpak van 'suspicious devices', juridisch en organisatorisch complex zijn en meer tijd vergen.

Het Actieplan 2025 heeft drie strategische pijlers:

- **Verdieping:** Realiseren van concrete maatregelen op twee prioritaire thema's: gegevensdeling en (technische) barrières en interventies. Denk aan proeftuinen waarin publieke en private partijen samenwerken om criminele activiteiten onmogelijk te maken.
- **Verscherping:** Strakkere monitoring van afspraken en inzet van partners. Niet alleen initiëren, maar vooral uitvoeren en implementeren staat centraal. Expliciete afspraken over inzet, capaciteit en prioriteit moeten zorgen voor voortgang.
- **Verbreding:** Uitbreiding van het netwerk van betrokken partijen en versterking van de samenwerkingsstructuur, zowel fysiek als digitaal via de samenwerkingsruimte integraleaanpakonlinefraude.nl.

De aanpak richt zich in 2025 op zes onderling verbonden thema's:

1. Kennisagenda

Er komt een structurele 'hub' voor informatie-uitwisseling over trends, modus operandi, dader- en slachtoffertypen. Partners delen data via het dashboard Zicht op Gedigitaliseerde Criminaliteit en benutten internationale gremia zoals Europol en de Global Anti-Scam Summits. Wetenschappelijk onderzoek richt zich onder meer op de schade voor het bedrijfsleven, daderprofielen en criminele netwerken achter geldezelf delicten.

2. Gegevensdeling

Beperkingen bij het delen van persoonsgegevens van vermoedelijke fraudeurs vormen een van de grootste knelpunten. Het privacykader geeft inzicht in de juridische mogelijkheden en onmogelijkheden, inclusief Europese regelgeving. Op basis hiervan worden proeftuinen opgezet om sectorale en cross-sectorale gegevensuitwisseling te testen, met inachtneming van privacy waarborgen.

3. Technische barrières en interventies

Doel is om met behulp van technische maatregelen het verdienmodel van fraudeurs te verstoren. Barrièremodellen worden herijkt voor fraudevormen als bankhelpdesk-, aan- en verkoop- en beleggingsfraude. Er komt een proeftuin voor 'suspicious devices' en een monitoringsysteem om de effectiviteit van interventies te meten.

4. Opvolging door Politie en OM

Opsporing en vervolging worden schaalbaarder en innovatiever ingericht, onder meer via het programma Centurion. Een belangrijk speerpunt is het vergroten van de meldings- en aangiftebereidheid, onder meer door een online aangifteloket voor bedrijven en de 'warme doorgeleiding' van meldingen van de Fraudehelpdesk naar de politie. Ook wordt ingezet op alternatieve afdoeningen, waaronder civiel schadeverhaal.

5. Weerbaarheid en preventie

Burgers en bedrijven worden bewuster gemaakt van fraude-risico's via gecoördineerde campagnes, best practices en gezamenlijke deelname aan evenementen gericht op kwetsbare groepen. Hierbij wordt nauw samengewerkt met initiatieven als Veiliginternetten.nl.

6. Hulp aan slachtoffers

De slachtofferzorg wordt verbeterd door onder meer (half)jaarlijkse panels, een centrale online tool om snel het juiste meldpunt te vinden en de integratie van meld- en hulpvoorzieningen in mijnslachtofferzaak.nl. Daarnaast wordt gekeken naar het voorkomen van herhaald slachtofferschap en het vergroten van de bekendheid van civiel schadeverhaal. In 2025 verschoof de focus naar het behalen van concrete resultaten. Het programmabureau JenV introduceerde een monitoringsstructuur om voortgang en knelpunten systematisch te volgen. Vanaf medio 2025 startte de voorbereiding op de aanpak vanaf 2026, mede in het licht van de politieke besluitvorming over de voortzetting en uitbreiding van de integrale aanpak.

In 2024 publiceerde de Autoriteit Consument & Markt (ACM) een waarschuwing over netwerkcorruptie in de Nederlandse bouw- en vastgoedsector. De ACM signaleerde dat bedrijven en politici in overlappende netwerken elkaar preferentiële behandeling gaven, zoals het gunnen van opdrachten of vergunningen zonder eerlijke concurrentie. Dit soort praktijken, vaak via informele afspraken of belangenverstrengeling, ondermijnt de integriteit van aanbestedingen en marktwerking.

De ACM benadrukte dat dergelijke netwerken risico's opleveren voor corruptie, zoals omkoping of vriendjespolitiek, en riep op tot strengere naleving van transparantieregels en concurrentiewetgeving. Specifieke zaken of sancties werden niet genoemd, maar de waarschuwing volgde op eerdere signalen van misstanden in de sector, zoals bij woningcorporaties en bouwprojecten.

De rijkste criminelen:

Semion Mogilevich (Geschat vermogen: 10 miljard dollar)

Bekend als een van de "gevaarlijkste gangster ter wereld" en het hoofd van de Russische maffia. Hij leidt een wereldwijd imperium dat wapenhandel, witwaspraktijken, financiële fraude en internationale corruptie omvat. Hij staat op de lijst van meest gezochte personen van de FBI.

Meyer Lansky (Geschat vermogen: 4 miljard dollar)

Het financiële brein achter de georganiseerde misdaad, Lansky was de architect van internationale witwasnetwerken. Zijn investeringen varieerden van casino's in Cuba tot banken in Europa. Hoewel hij meerdere keren werd onderzocht, bracht hij weinig tijd achter de tralies door.

Frank Costello (Geschat vermogen: 3 miljard dollar)

Bekend als de "Minister-President van de Misdad", was Costello een van de invloedrijkste figuren van de Amerikaanse maffia. Hij controleerde casino's, vakbonden en politici en bewoog zich geruisloos door miljarden, een meester in macht achter de schermen.

Leona Helmsley (Geschat vermogen: 2 miljard dollar)

Bijgenaamd de "Koningin van het Kwaad", bouwde Leona samen met haar man een vastgoedimperium in New York. Ze werd veroordeeld voor belastingontduiking en werd berucht om haar arrogante uitspraak: "Alleen de armen betalen belasting." Zelfs na haar gevangenisstraf behield ze een groot deel van haar fortuin.

Dennis Kozlowski (Geschat vermogen: 600 miljoen dollar)

Voormalig CEO van Tyco International, Kozlowski werd bekend doordat hij bedrijfsgeld gebruikte alsof het van hemzelf was. Hij financierde extravagante feesten, kocht miljoenen kostende kunstwerken en leidde een overdadige levensstijl. Hij werd veroordeeld voor diefstal, fraude en samenzwering

Semion Mogilevich en Dennis Kozlowski, zijn als enige nog in leven. Mogelijke opvolgers: Joaquín 'El Chapo' Guzmán: Deze Mexicaanse drugsbaron zit weliswaar vast, maar zijn vermogen werd in het verleden geschat op miljarden dollars.

Dario Antonio Úsuga David ('Otoniel'): Voormalig leider van de Colombiaanse drugsorganisatie Clan del Golfo. Hij zit vast, maar het vermogen van de organisatie was enorm.

Ridouan Taghi: Hoewel de schattingen van zijn vermogen uiteenlopen, wordt aangenomen dat hij door zijn criminele activiteiten een zeer groot fortuin heeft vergaard.

Jos Leijdekkers: Het Openbaar Ministerie (OM) eiste in een ontnemingszaak een recordbedrag van ruim €221 miljoen aan crimineel vermogen van hem. De rechtbank stelde dit bedrag vast op €96 miljoen. Leijdekkers wordt gezien als een van de meest vermogende Nederlandse criminelen. Daarnaast zijn er speculatieve schattingen die het vermogen van Leijdekkers op 1 miljard euro of zelfs 1,5 miljard euro schatten, gebaseerd op de omvang van de drugshandel.

Willem Holleeder: In een overzicht van de rijkste criminelen van Nederland werd zijn vermogen geschat op €17 miljoen. Dit bedrag zou hij hebben afgetrosgeld van Willem Endstra.

Structureel vijf miljoen euro beschikbaar voor de aanpak van corruptie.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid stelt structureel 5 miljoen euro beschikbaar voor de aanpak van corruptie, waarvan een deel bestemd is voor de Rijksrecherche. De opsporingscapaciteit en expertise van de Rijksrecherche worden versterkt en er wordt geïnvesteerd in de aanschaf van geavanceerde IT-tools, dataverwerkingsvoorzieningen en aanvullende opleidingen. Deze investeringen, werden eerder al opgenomen in de begroting van JenV voor 2025. De Rijksrecherche speelt een cruciale rol in het onderzoeken van misdrijven gepleegd door (semi-)overheidsfunctionarissen, met name op het gebied van ambtelijke corruptie. In 2024 werd voor een recordbedrag van 409 miljoen euro beslag gelegd op criminele eigendommen.

Justitie stelt dat het nog meer crimineel geld kan afpakken als wetgeving wordt aangepast en ziet het meest in een nationale aanpak om witwaspraktijken tegen te gaan, waarbij onder meer wordt samengewerkt met gemeenten. Die hebben vaak informatie over criminele praktijken, maar kunnen deze gegevens vanwege privacywetgeving niet met opsporingsdiensten delen. Het OM wil dat het criminelen op andere manieren moeilijker wordt gemaakt.

Nu kunnen criminelen bij de Kamer van Koophandel eenvoudig en probleemloos een rechtspersonen inschrijven. Er worden ingenieuze, vaak internationale witwasconstructies opgetuigd en soms heb je wel 400 rechtspersonen op één adres. Het is het derde jaar op rij dat het bedrag van in beslag genomen eigendommen is gestegen. In 2022 ging het om een bedrag van 246 miljoen euro, in 2023 om 363 miljoen euro en in 2024 om 409 miljoen euro. Het leeuwendeel (90 procent) had te maken met drugs- en fraudezaken. Het totale bedrag dat rondgaat in het criminele circuit ligt vele malen hoger.

Het centrale meldpunt bij de overheid waar instellingen als banken, makelaars en notarissen verdachte transacties moeten aangeven kwam over heel 2023 uit op een bedrag van ruim 25 miljard euro aan verdacht geld. In 2024 werd voor 41 miljoen euro aan crimineel cryptogeld in beslag is genomen.

Transparency International Nederland meldde in februari 2025 dat Nederland in 2024 haar laagste score ooit behaalde op de Corruption Perceptions Index (CPI), met een daling naar 78 punten en een ranking van plaats 9 wereldwijd. Dit wijst op een verslechtering van de perceptie van corruptie in de publieke sector, met specifieke zorgen over "netwerkcorruptie" (vriendjespolitiek), de invloed van lobbyisten en de druk van georganiseerde criminaliteit op bestuurders en ambtenaren. Hoewel dit geen exact aantal zaken oplevert, suggereert het een toename van corruptie gerelateerde kwesties.

Accountants besteden volgens AFM in wettelijke controles onvoldoende tijd en aandacht aan frauderisico's en de daarmee samenhangende controle werkzaamheden. Controlewerkzaamheden zijn vaak onvoldoende specifiek en onvoldoende diepgaand, waardoor fraude mogelijk over het hoofd kan worden gezien. De AFM onderzocht 32 wettelijke controles van jaarrekeningen. Bij twee derde van de onderzochte controles constateerden ze dat de controlewerkzaamheden op een of meer frauderisico's onvoldoende waren., ondanks de stappen die de NBA en accountantsorganisaties de afgelopen jaren hebben gezet.

Nederland staat op plek 9 in de Corruption Perceptions Index (CPI) van Transparency International (score 78/100, laagste ooit; daling van plek 8). Justitie legde in 2024 een recordbedrag van 410 miljoen euro beslag op criminele eigendommen.

De Fraudehelpdesk ontving tienduizenden fraudemeldingen. Van de slachtoffers leed een deel daadwerkelijk financiële schade. In 2024 beliep de schade door fraude bij ruim 9000 gedupeerden zo'n 53 miljoen euro. Vrijwel de helft van alle schade was toe te schrijven aan beleggingsfraude. Ook fraude via nepbankhelpdesks leidde tot veel schade.

De Fraudehelpdesk kreeg in 2024 ruim 63.000 meldingen van fraude. De meeste schade wordt veroorzaakt door beleggingsfraude en helpdeskfraude. In 2025 steeg het aantal meldingen naar ruim 100.000. Dit betekent een stijging van meer dan 60% ten opzichte van 2024. De financiële impact nam fors toe en de totale schade steeg naar bijna 69 miljoen euro (vergeleken met ruim 51 miljoen euro in 2024). Beleggingsfraude veroorzaakte met 25,5 miljoen euro de meeste financiële schade, direct gevolgd door helpdeskfraude met 7,5 miljoen euro. Helpdeskfraude (zoals nep-bankmedewerkers of nep-techsupport) bleef de absolute koploper met 17.264 meldingen, gevolgd door aan- en verkoopfraude (9.029 meldingen).

Oplichters verplaatsten zich in 2025 opvallend vaak van de digitale wereld naar de fysieke wereld. Er was een enorme stijging in meldingen over malafide klusbedrijven en misleidende verkoop (+75%), nepagenten die aan de deur kostbaarheden kwamen ophalen en een explosie van creditcardfraude. Er is vaak sprake van beleggingsfraude waarbij mensen met (telefonische) aanbiedingen worden verleid om geld te investeren. Er zijn nepadvertenties met BN'ers die zogenaamd beleggingsadvies geven waarmee je snel rijk zou kunnen worden.

Meldpunt Financiële Markten krijgt veel signalen over nieuwe werkwijzen van de oplichters. Zoals oplichting via datingapps maar ook van fraudeurs die zich voordoen als helpende AFM'ers die de slachtoffers dan nog een keer oplichten. De AFM startte de online campagne checkjeaanbieder.nl waarmee consumenten meer leren over de geraffineerde werkwijze van oplichters zodat zij weten hoe zichzelf te beschermen.

Het aantal meldingen over nepbankhelpdesks en e-mails steeg van 1.500 naar 6.100. Het totale schadebedrag als gevolg van beleggingsfraude liep op van 20,8 miljoen op naar 25,4 miljoen euro, waarbij het gemiddelde bedrag per gedupeerde steeg van 22.100 naar 28.300 euro. De Europese Raad en het Parlement hebben in december 2025 een voorlopig akkoord bereikt over een nieuwe EU-richtlijn die minimum-normen vastlegt voor de definitie, preventie, opsporing en bestraffing van corruptie.

De richtlijn harmoniseert het strafrecht in de lidstaten door corruptiemisdrijven zoals omkoping, verduistering, ongeoorloofde beïnvloeding, belemmering van de rechtspleging en corruptieve verrijking overal op dezelfde manier strafbaar te stellen.

Tegelijk worden er vergelijkbare sancties ingevoerd, met gevangenisstraffen tot vijf jaar voor natuurlijke personen, aanvullende straffen zoals boetes en beroepsverboden, en zware financiële sancties voor ondernemingen op basis van hun omzet of vaste geldbedragen. Daarnaast worden duidelijke regels vastgelegd over wanneer lidstaten rechtsmacht hebben, zowel voor feiten die op hun grondgebied zijn gepleegd als, onder voorwaarden, voor feiten daarbuiten.

De richtlijn legt ook sterk de nadruk op preventie door bewustmaking, transparantie, onafhankelijke anticorruptie-organen, risicoanalyses in kwetsbare sectoren en bescherming van klokkenluiders en andere samenwerkende personen.

Met deze richtlijn vervangt de EU twee oudere rechtsinstrumenten en brengt zij haar wetgeving in lijn met internationale normen uit het VN-Verdrag tegen corruptie. Het akkoord moet nog formeel worden goedgekeurd door Raad en Parlement.

WhatsApp heeft in 2025 6,8 miljoen accounts van oplichters verwijderd

Meta, het moederbedrijf, bevestigt dat veel van deze accounts verbonden zijn aan scamcentra in Zuidoost-Azië, gecontroleerd door georganiseerde misdaad. Sommige accounts zijn gedeactiveerd voordat ze actief werden. Eén van de genoemde scamcentra bevond zich in Cambodja.

Werknemers daar werden onder dwang ingezet. Hun taak: slachtoffers oplichten via uiteenlopende methoden, waaronder het vragen om neplikes op TikTok-video's. Na het leveren van deze 'diensten' werden slachtoffers overtuigd geld te storten als zogenaamd onderpand om daarna winst te kunnen maken.

Meta geeft operationele details vrij om frauduleuze activiteiten te verstoren. Het bedrijf benadrukt dat elke belofte van winst na een voorafgaande betaling als waarschuwingssignaal moet worden gezien. Aanbiedingen die te goed lijken om waar te zijn, zijn dat doorgaans ook.

Scams volgen vaak een patroon waarbij slachtoffers door meerdere digitale platformen worden geleid. Startpunt is vaak een datingapp, waarna het contact verschuift naar WhatsApp of TikTok, om uiteindelijk via een ander kanaal betalingen te laten verlopen via cryptoplatforms. Door deze gefragmenteerde structuur heeft geen enkel platform volledig zicht op de scam, wat detectie bemoeilijkt.

Oplichters lokken met eenvoudig thuiswerk

Fraude met telefoontjes die makkelijk werk beloven neemt sterk toe. Fraudehulpdesk meldt dit jaar tien keer meer meldingen dan vorig jaar. Bij 88% van de gevallen was het contact via telefoon, maar ook sms, WhatsApp en socialmedia-advertenties worden gebruikt. Oplichters lokken met eenvoudig thuiswerk, bijvoorbeeld het invullen van hotelrecensies, waarbij 95% van het werk geautomatiseerd zou zijn. Na verloop van tijd wordt gevraagd geld over te maken voor grotere opdrachten.

Soms krijgt het slachtoffer het gestorte bedrag met winst terug, maar bij hogere bedragen is terugvorderen vrijwel onmogelijk. Dit jaar zijn honderden Nederlanders slachtoffer geworden, met gemiddeld 6500 euro verlies per persoon. In de eerste helft van 2025 meldde de Fraudehulpdesk al 1,52 miljoen euro schade, bijna evenveel als de 1,67 miljoen euro in heel 2024.

Corruptie en fraude met PGB

In Nederland is er groeiende bezorgdheid over fraude met het persoonsgebonden budget (PGB), waarbij particulieren opzettelijk zorg inkopen bij migranten tegen lage tarieven. Deze praktijken ondermijnen het zorgsysteem en brengen kwetsbare migranten in een preciaire positie. Uit onderzoek blijkt dat sommige particulieren zorgbudgetten gebruiken om goedkope arbeid in te schakelen, vaak door migranten zonder formele werkstatus of met beperkte taalvaardigheid. Deze zorgverleners ontvangen vaak minder dan het wettelijk minimumloon en hebben weinig tot geen arbeidsrechten.

Sommige gevallen wijzen zelfs op uitbuiting, waarbij zorgverleners worden ingezet voor andere werkzaamheden, zoals in de criminele sector. De overheid en toezichthouders zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Arbeidsinspectie hebben maatregelen genomen om deze misstanden tegen te gaan. Ze voeren strengere controles uit en onderzoeken meldingen van uitbuiting en misbruik van zorgbudgetten.

Desondanks blijft het belangrijk dat zowel zorgontvangers als zorgverleners alert zijn op mogelijke uitbuiting en misbruik van het PGB.

Het is essentieel dat zorggeld daadwerkelijk ten goede komt aan de zorg en niet wordt misbruikt voor andere doeleinden. Tientallen zorgaanbieders worden verdacht van het declareren van niet-geleverde zorg, waardoor miljoenen euro's onterecht zijn uitgekeerd. De fraude werd ontdekt na signalen van onregelmatigheden in PGB-aanvragen en declaraties. Uit onderzoek van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) blijkt dat sommige zorgbureaus structureel valse facturen indienden, vaak met medeweten van cliënten. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft meerdere invallen laten doen en arrestaties verricht. "Dit ondermijnt het vertrouwen in het zorgsysteem en schaadt mensen die daadwerkelijk hulp nodig hebben," aldus een woordvoerder van het OM. De overheid kondigt strengere controles aan op PGB-uitgaven en roept burgers op om misstanden te melden.

Corruptie en fraude bij Scheepswerf Damen Shipyards

24 november 2025 startte het proces tegen Damen Shipyards. In de rechtszaal sprak het bedrijf alle beschuldigingen tegen. Behalve de verdenking van corruptie bij handel in Azië, Afrika en Zuid-Amerika kwamen ook de betaalde steekpenningen in Brazilië en op Curaçao aan de orde. Het OM stelde dat Damen misleidende informatie over deze betalingen gaf aan zijn verzekeraar. Grote deals in de scheepsbouw zijn risicovol en worden in Nederland verzekerd door Atradius. Om corruptie niet in de hand te werken, bepalen internationale richtlijnen dat er niet te veel mag worden betaald aan tussenpersonen. Atradius kijkt ook naar die richtlijn, maar zou dus op verkeerde been zijn gezet door Damen. Na 2022 zou Damen ook sancties tegen Rusland hebben ontweken.

Volgens het OM heeft Damen opzettelijk goederen en technologie verkocht die kunnen bijdragen aan de versterking van Rusland. Het gaat om vaartuigen of onderdelen daarvan die direct of indirect werden verkocht. Damen zou dit doelbewust hebben gedaan: door onjuiste goederencodes te vermelden werd geprobeerd de sanctie te omzeilen.

Damen beweert alleen te hebben geleverd waar het contractueel toe verplicht was en zou juist geld zijn misgelopen door de sancties. Volgens het OM zijn onder andere vader en zoon Damen in de loop der jaren op de hoogte geweest van het gerommel met betalingen aan tussenpersonen. De bestuurders zouden in "toenemende mate kennis van de risico's" hebben gehad.

Het OM zei dat er geen concreet bewijs is gevonden waaruit blijkt de bedrijfstop zich persoonlijk bemoeide met de betalingen aan tussenpersonen of ambtenaren. De betrokkenheid van de topbestuurders zijn, in de ogen van Damen, misplaatst. "Het is met de haren erbij gesleept", zegt de advocaat. "Mensen worden vervolgd omwille van hun functie. De verdediging van Damen heeft nog geprobeerd de zaak achter gesloten deuren te laten behandelen, omdat anders de verdachten "teveel persoonlijke schade oplopen" maar de rechter heeft dat afgewezen.

Het OM verwacht dat de zaak over de Russische sancties sneller zal gaan dan de corruptiezaak. "Die zaak is zeer omvangrijk vanwege het internationale karakter. Dat zal enige tijd in beslag nemen", zegt het OM. Damen Shipyards staat onder strafrechtelijk onderzoek door het Openbaar Ministerie (OM), dat het bedrijf verdenkt van omkoping, valsheid in geschrifte, witwassen en het overtreden van sancties tegen Rusland. Deze ernstige beschuldigingen worden ingeleid op een moment waarop Damen al in financiële problemen verkeert door een reeks mislukte defensieorders. Volgens onderzoek door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) heeft Damen tussen 2006 en begin 2017 aanzienlijke bedragen betaald aan zogenaamde agenten die betrokken waren bij de verkoop van schepen in verschillende landen. Het OM vermoedt dat deze betalingen werden gebruikt om ambtenaren om te kopen in landen waar zaken werden gedaan.

Damen wordt ook verdacht van het overtreden van de sancties tegen Rusland. In 2022, na de inval van Rusland in Oekraïne, zou het bedrijf ondanks de sancties onderdelen hebben geleverd aan Rusland. Damen stelt echter dat de betreffende leveringen destijds voldeden aan de geldende regels en wetgeving. Om deze reden heeft het bedrijf begin juli 2025 een aanvraag tot seponering ingediend, waarin het verzoek om de zaak te sluiten wordt gedaan. De zaak heeft brede gevolgen, niet alleen voor de reputatie van Damen, maar ook voor de relatie tussen de Nederlandse overheid en het bedrijf. Recentelijk besloot de overheid namelijk 270 miljoen euro uit te trekken om Damen te ondersteunen bij het oplossen van acute financiële problemen door vertragingen in defensieprojecten. De kwestie is zowel commercieel als geopolitiek gevoelig, wat ertoe heeft geleid dat de betrokken ministeries van Economische Zaken en Defensie, evenals Damen zelf, zich voorlopig stil houden over de zaak. De Eerste en Tweede Kamer werden vertrouwelijk geïnformeerd, aangezien het parlement goedkeuring moest geven voor de financiële steunmaatregelen en de noodzakelijke aanpassing van de begroting.

Voormalige directieleden, waaronder oprichter Kommer Damen, huidig bestuursvoorzitter Arnout Damen en voormalig topman René B., worden persoonlijk vervolgd. De strafzaken kunnen grote gevolgen hebben voor het familiebedrijf uit Gorinchem, dat met 35 werven in 20 landen en 12.000 werknemers een mondiale speler is en een sleutelrol speelt in de levering van marineschepen aan Nederland en andere NAVO-landen.

Het eerste strafrechtelijke onderzoek, uitgevoerd door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), betreft vermeende corruptiepraktijken tussen 2006 en 2017. Volgens het OM betaalde Damen in die periode hoge commissies aan buitenlandse tussenpersonen om opdrachten binnen te halen in Afrika, Azië en Zuid-Amerika. Een deel van deze betalingen zou zijn doorgesluist om lokale ambtenaren om te kopen. Daarnaast wordt Damen verdacht van het vervalsen van documenten en het witwassen van geld. De Volkskrant meldde dat het OM spreekt van systematisch gesjoemel met betalingen. Eerdere waarschuwingen en onderzoeken, waaronder door de Wereldbank, lijken weinig effect te hebben gehad. Damen ontkent de aantijgingen en stelt dat sommige zaken al door externe instanties zijn beoordeeld en verouderd zijn.

Het tweede onderzoek, uitgevoerd door de Douane, richt zich op het overtreden van Europese sancties tegen Rusland in de tweede helft van 2022.

Ondanks de strenge EU-sancties na de inval in Oekraïne leverde Damen goederen en technologie aan Rusland die volgens het OM konden bijdragen aan de militaire en technologische versterking van het Russische leger. Het zou onder meer gaan om civiele kranen, maar Nieuwsuur berichtte eerder over mogelijke betrokkenheid bij het opknappen van schepen voor Russisch gastransport. Damen betwist deze lezing en stelt dat het om een beperkte zending ging die binnen de regels viel.

Het bedrijf noemt de koppeling van deze recente sanctiezaak aan de oudere corruptiezaak onterecht en spreekt van een onjuiste voorstelling van zaken door het OM. Damen riskeert een uitsluiting van vier jaar bij Europese aanbestedingen. Eerdere pogingen van Damen om de zaak via een schikking te regelen, strandden mede door recente onthullingen in de media.

De uitkomst van het proces zal niet alleen Damen raken, maar ook de bredere Nederlandse maritieme sector en de internationale defensiesamenwerking waarin het bedrijf een prominente rol speelt. Damen is het grootste scheepsbouwbedrijf van Nederland waar wereldwijd ruim 12.000 mensen verspreid over 35 werven in twintig landen werken.

Damen Shipyards, in 1927 in Hardinxveld-Giessendam opgericht door de broers Jan en Marinus Damen, begon als een kleine werf voor de binnenvaart en groeide na de Tweede Wereldoorlog uit tot een internationale scheepsbouwer. Het bedrijf introduceerde in de jaren zestig gestandaardiseerde, modulaire ontwerpen om de productietijd en kosten te verlagen, wat een kenmerkende bouwmethode werd.

Damen breidde uit met werven in binnen- en buitenland, waaronder Polen, Roemenië en Vietnam, en richtte zich op diverse markten zoals marineschepen, veerboten, sleepboten en luxe jachten. Kommer Damen nam in 1986 de leiding over en zette de groei voort door overnames en innovatie. Tegenwoordig telt Damen wereldwijd meer dan vijfendertig werven en reparatiefaciliteiten en levert het jaarlijks ongeveer honderdzestig schepen. Het bedrijf is nog steeds in familiebezit en staat bekend om zijn inzet voor duurzaamheid en digitalisering.

Een cruciale opdracht van Duitsland ter waarde van zeven miljard euro voor de bouw van zes grote marineschepen is vastgelopen. Het ontwerptraject liep volledig vast door technische problemen, interne miscommunicatie en haperingen in de ICT-software. De overgang naar een nieuw groot softwarepakket ter vervanging van diverse oude systemen veroorzaakt storingen, waardoor het versturen van de complexe bouwtekeningen van Vlissingen naar de Duitse bouwerven stokte. Dit softwareprobleem wordt bemoeilijkt door de complexiteit van de materie.

Duitsland heeft daarop de betalingen stopgezet, wat in een sector waar betaling in tranches gebruikelijk is. Dat veroorzaakte onmiddellijk een acuut liquiditeitsprobleem, vooral omdat de kosten bij Damen doorliepen. Banken zijn terughoudend met het verstrekken van overbruggingskredieten van deze omvang. De Duitse werven hebben kleinere opdrachten aangenomen om hun personeel aan het werk te houden en de Duitse marine betaalt voorlopig niet. Duitsland overweegt de leiding over het project over te dragen aan de Noord-Duitse scheepsbouwer NVL.

De Britse handelaar Stephen Hobson, via zijn handelshuis NSG West Indies dat gevestigd is op Barbados krijgt nog 36 miljoen euro van Damen. De juridische en financiële claim van Hobson ging over de verkoop van kustwachtschepen door Damen aan landen in het Caribisch gebied, met name Trinidad en Tobago en de Bahama's (tussen 2014 en 2015), waarbij de totale waarde van de contracten honderden miljoenen euro's bedroeg. Hobson eiste succesvol via de arbitragecommissie het geld op. Damen verbrak de banden en stelde dat Hobson onvoldoende openheid van zaken gaf over zijn werkwijze maar in 2021 werd bepaald dat Damen het bedrag alsnog moet afstaan. Het Openbaar Ministerie heeft de miljoenen echter nog onder beslag tot er een uitkomst is in de rechtszaak van Damen wegens verdenking van omkoping, valsheid in geschrifte en witwassen bij de deals.

Het Openbaar Ministerie vermoedt valsheid in geschrifte en het gebruik van valse documenten en onduidelijke constructies met tussenpersonen bij sommige buitenlandse deals. Als Damen veroordeeld wordt, dreigt uitsluiting van Europese aanbestedingen voor een periode van vier jaar. De Franse scheepsbouwer Naval Group kreeg de opdracht om de vier onderzeeërs voor de Koninklijke Marine te bouwen, in plaats van Damen Naval. Het kabinet bluste het brandje hierover in de Tweede Kamer door Damen Naval vier oorlogsfregatten te laten bouwen voor tweeënhalf miljard euro, ondanks de lopende strafrechtelijke vervolging.

Vanwege het acute liquiditeitsprobleem en omdat de defensie-industrie als een cruciale bedrijfstak wordt beschouwd, had het Nederlandse kabinet toegezegd tweehonderdzeventig miljoen euro steun uit te trekken voor Damen Naval om de fregattenopdracht veilig te stellen. De Eerste Kamer heeft deze steun op acht juli 2025 goedgekeurd. Damen maakte later bekend dat de lening niet meer nodig is, na gesprekken met de Duitse partijen. Wel verliest het bedrijf mogelijk het hoofdaannemerschap en wordt er gekeken of de primaire verantwoordelijkheid voor het project naar Duitse partijen kan verschuiven. De betrokken ministeries van Economische Zaken en Defensie, evenals Damen, onthouden zich van commentaar. Het voortbestaan van Damen Shipyards hangt nu af van de uitkomst van al deze financiële, juridische en technologische factoren.

De Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) heeft 2 december huiszoeking gedaan in de woning van president-commissaris Kommer Damen in het Zuid-Hollandse dorp Noordeloos, bij zijn zoon en bij zijn dochter. De dagelijkse leiding ligt sinds 2020 bij Arnout Damen, zoon van Kommer. Damen Shipyards staat momenteel voor de rechter voor omkoping, valsheid in geschrifte, witwassen en het overtreden van sancties tegen Rusland. Hiervoor werden 3 decembertwee directeuren gearresteerd. Deze ernstige beschuldigingen, huiszoekingen en arrestaties kwamen op een moment waarop Damen al in financiële problemen verkeerde door een reeks mislukte defensieorders. Volgens onderzoek door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) heeft Damen tussen 2006 en begin 2017 aanzienlijke bedragen betaald aan zogenaamde agenten die betrokken waren bij de verkoop van schepen in verschillende landen. Het OM vermoedt dat deze betalingen werden gebruikt om ambtenaren om te kopen in landen waar zaken werden gedaan. Het Openbaar Ministerie (OM) daagt, na zeven jaar onderzoek, Damen Shipyards voor de rechter in twee afzonderlijke strafzaken. Ook (voormalige) directieleden, waaronder oprichter Kommer Damen, huidig bestuursvoorzitter Arnout Damen en voormalig topman René B., worden persoonlijk vervolgd.

De strafzaken kunnen grote gevolgen hebben voor het familiebedrijf uit Gorinchem, dat met 35 werven in 20 landen en 12.000 werknemers een mondiale speler is en een sleutelrol speelt in de levering van marineschepen aan Nederland en andere NAVO-landen. In 2022, na de inval van Rusland in Oekraïne, zou het bedrijf ondanks de sancties onderdelen via onder andere Turkije hebben geleverd aan Rusland.

Damen stelt echter dat de betreffende leveringen destijds voldeden aan de geldende regels en wetgeving. Om deze reden heeft het bedrijf begin juli 2025 een aanvraag tot seponering ingediend, waarin het verzoek om de zaak te sluiten wordt gedaan. De zaak heeft brede gevolgen, niet alleen voor de reputatie van Damen, maar ook voor de relatie tussen de Nederlandse overheid en het bedrijf. Recentelijk besloot de overheid namelijk 270 miljoen euro uit te trekken om Damen te ondersteunen bij het oplossen van acute financiële problemen door vertragingen in defensieprojecten.

De kwestie is zowel commercieel als geopolitiek gevoelig, wat ertoe heeft geleid dat de betrokken ministeries van Economische Zaken en Defensie, evenals Damen zelf, zich voorlopig stil houden over de zaak. De Eerste en Tweede Kamer zijn vertrouwelijk geïnformeerd, aangezien parlement goedkeuring moet geven voor de financiële steunmaatregelen en de noodzakelijke aanpassing van de begroting. De Tweede Kamer ging akkoord met 270 miljoen euro staatssteun. Nu dit niet genoeg blijkt overweegt de Nederlandse Staat om aandelen van Damen Naval, onderdeel van scheepsbouwer Damen Shipyards te kopen. De vorm van de staatsdeelname staat nog niet vast. Er wordt onder meer gesproken over een zogeheten "gouden aandeel", waarbij de Staat vetorecht krijgt over strategische besluiten. Een optie waarbij de Staat 100 procent van de aandelen van Damen overneemt, ligt ook op tafel, maar wordt als minder waarschijnlijk gezien. Het kabinet heeft een direct belang bij het voortbestaan van Damen, vanwege de reeds bestelde fregatten bij dat onderdeel.

Het eerste strafrechtelijke onderzoek, uitgevoerd door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), betreft vermeende corruptiepraktijken tussen 2006 en 2017. Volgens het OM betaalde Damen in die periode hoge commissies aan buitenlandse tussenpersonen om opdrachten binnen te halen in Afrika, Azië en Zuid-Amerika. Een deel van deze betalingen zou zijn doorgesluist om lokale ambtenaren om te kopen. Daarnaast wordt Damen verdacht van het vervalsen van documenten en het witwassen van geld. Het OM spreekt van systematisch gesjoemel met betalingen. Eerdere waarschuwingen en onderzoeken, waaronder door de Wereldbank, lijken weinig effect te hebben gehad. Damen ontkent de aantijgingen en stelt dat sommige zaken al door externe instanties zijn beoordeeld en verouderd zijn.

Het tweede onderzoek, uitgevoerd door de Douane, richt zich op het overtreden van Europese sancties tegen Rusland in de tweede helft van 2022. Ondanks de strenge EU-sancties na de inval in Oekraïne leverde Damen goederen en technologie aan Rusland die volgens het OM konden bijdragen aan de militaire en technologische versterking van het Russische leger. Het zou onder meer gaan om civiele kranen, maar Nieuwsuur berichtte eerder over mogelijke betrokkenheid bij het opknappen van schepen voor Russisch gastransport. Damen betwist deze lezing en stelt dat het om een beperkte zending ging die binnen de regels viel.

Het bedrijf noemt de koppeling van deze recente sanctiezaak aan de oudere corruptiezaak onterecht en spreekt van een onjuiste voorstelling van zaken door het OM. De gevolgen van een veroordeling zouden verstrekkend zijn. Damen riskeert een uitsluiting van vier jaar bij Europese aanbestedingen, wat een forse klap zou betekenen voor het bedrijf, dat onder meer marineschepen bouwt voor de Nederlandse krijgsmacht. Eerdere pogingen van Damen om de zaak via een schikking te regelen, strandden mede door recente onthullingen in de media. De aankondiging van de rechtszaak valt samen met een toekenning van 270 miljoen euro aan extra staatssteun, wat de politieke en publieke gevoeligheid van de zaak verder vergroot. De uitkomst van het proces zal niet alleen Damen raken, maar ook de bredere Nederlandse maritieme sector en de internationale defensiesamenwerking waarin het bedrijf een prominente rol speelt. Damen is het grootste scheepsbouwbedrijf van Nederland waar wereldwijd ruim 12.000 mensen verspreid over 35 werven in twintig landen werken. In oktober 2025 viel de FIOD ook al binnen bij scheepsaircoleverancier Heinen & Hopman. Het bedrijf uit Bunschoten-Spakenburg was een van de belangrijkste leveranciers van onderdelen voor het project van Damen. Ook die inval had te maken met het overtreden van de sancties.

De strafzaak tegen Damen Shipyards ging eind november 2025 officieel van start voor de rechtbank in Zwolle. Het Openbaar Ministerie (OM) vervolgt Damen en meerdere (voormalige) leidinggevendenden wegens een breed scala aan strafbare feiten, waaronder corruptie, valsheid in geschrifte, witwassen en het mogelijk omzeilen van Europese sancties tegen Rusland. Deze zaak volgt op jarenlange onderzoeken door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en de douane, die afzonderlijke verdenkingen hebben uitgewerkt: enerzijds een al langer lopend corruptieonderzoek dat teruggaat tot de jaren 2000, en anderzijds recente verdenkingen rond sanctieontwijking in 2022.

De kern van de verschillende beschuldigingen omvat:

- Omkoping: het openlijk of heimelijk betalen van provisies of steekpenningen om bepaalde orders voor schepen binnen te halen, allegedly via tussenpersonen en lokale agentschappen in meerdere landen.
- Valsheid in geschrifte: vermeende manipulatie van contracten en documenten om betalingen en transacties te verbergen of anderszins juridisch te verhullen.
- Witwassen: omzetting of verplaatsing van opbrengsten uit illegale activiteiten om ze te integreren in legale bedrijfstransacties.
- Sanctieontwijking: specifiek de vraag of Damen in strijd met Europese sancties tegen Rusland heeft gehandeld door in 2022 goederen naar Rusland te exporteren ondanks verboden.

Bij de regiezitting stond niet alleen Damen Shipyards als bedrijf centraal, maar ook meerdere (voormalige) topbestuurders, waaronder Kommer Damen (oud-CEO), Arnout Damen (huidig CEO) en René Berkvens. Tijdens de eerste zittingen kwam naar voren dat het OM en de rechtbank de omvang van de zaak erkennen, maar dat procedurele keuzes moeten worden gemaakt rond het bewijs en de manier waarop het onderzoek verder wordt gevoerd. Zo wilde de verdediging meer dan honderd getuigen oproepen van over de hele wereld, maar de rechter-commissaris heeft dit verzoek grotendeels afgewezen en 26 getuigen toegelaten die relevant worden geacht voor de zaak.

Deze getuigenverklaringen moeten nog worden opgenomen door een rechter-commissaris voordat de behandeling van de inhoudelijke zaak kan doorgaan. Het tijdpad daarvoor is nog onduidelijk, maar het duidt erop dat de zaak in 2026 nog een langdurige voorbereiding zal doormaken voordat de inhoudelijke behandeling van de bewijsstukken en pleidooien plaatsvindt.

De rechtbank in Zwolle heeft op 9 januari 2026 ingestemd met het horen van de 26 geselecteerde getuigen in de 'megazaak' tegen Damen. Deze getuigen moeten verklaringen afleggen over feiten en contexten die zich in diverse jurisdicties hebben voorgedaan. De bevindingen van deze getuigen worden gezien als essentieel door de rechter om de omvangrijke verdenkingen tot bewijs te kunnen brengen. De 26 getuigen komen uit verschillende landen en zijn onder meer betrokken bij onderzoeken, transacties en projecten waar de beschuldigingen om draaien.

De selectie betekent dat driekwart van de door Damen gewenste getuigenverzoeken is afgewezen, waarmee de rechtbank een balans zoekt tussen de brede onderzoekswensen van de verdediging en de praktische toelaatbaarheid binnen de Nederlandse strafprocedure.

Volgens de rechtbank zijn de verklaringen van deze 26 personen essentieel om de complexe internationale feiten en transacties rond de beschuldigingen te verhelderen, maar er is nog geen tijdpad gegeven voor de verdere voortgang van de zittingen. Damen Shipyards is consequent in haar publieke reactie: het bedrijf ontkent de beschuldigingen en stelt dat zij te allen tijde heeft gehandeld volgens de toepasselijke wetten en internationale sancties. Het bedrijf wijst op bestaande interne complianceprogramma's en certificeringen om zijn integriteit te onderbouwen.

Mocht het OM erin slagen om bewijs te leveren dat Damen, haar dochtermaatschappijen en leidinggevenden zich schuldig hebben gemaakt aan deze strafbare feiten, dan zijn de mogelijke gevolgen ingrijpend. Naast forse boetes, tot 10 % van de jaaromzet volgens Europese aanbestedingsregels, kan een veroordeling leiden tot uitsluiting van deelname aan overheidsopdrachten en mogelijke gevangenisstraffen voor de betrokken personen.

FIOD'S 'Teak' onderzoek naar miljoenenfraude in de Amsterdamse taxibranche

Het FIOD-onderzoek 'Teak' richtte zich op grootschalige fraude in de Amsterdamse taxibranche, met name belastingfraude, premiefraude, witwassen en oneerlijke concurrentie via (schijn)constructies met taxi-BV's.

In de eerste helft van 2019 kwam bij de FIOD een melding binnen over belasting- en premiefraude in de taxibranche in Amsterdam. Dit leidde tot de start van onderzoek 'Teak' in september 2019.

Het onderzoek richtte zich op meerdere besloten vennootschappen (BV's) die werden gebruikt voor illegale praktijken. Bedrijven deden opzettelijk onjuiste aangiften omzetbelasting, waarmee ruim €1 miljoen aan belasting werd ontdoken.

Er was sprake van systematisch leegtrekken van vennootschappen: grote sommen geld en tientallen voertuigen werden zonder zakelijke tegenprestatie overgedragen aan verdachten, medeverdachten en familieleden. De FIOD werkte samen met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), politie Amsterdam en de Belastingdienst.

Op 9 oktober 2023 werden drie verdachten (toen 29, 31 en 33 jaar) aangehouden. Er vonden doorzoekingen plaats en tientallen auto's werden in beslag genomen.

Twee bestuurders van taxibedrijven die werkzaam waren voor het Uber platform zijn door de rechtbank Amsterdam later veroordeeld voor de grootschalige fraude. Zij trokken tussen 2016 en 2019 via katvanger-bv's geld en voertuigen weg uit de vennootschappen zonder zakelijke tegenprestatie. De vennootschappen raakten hierdoor leeg en gingen failliet. In één zaak was daarnaast sprake van faillissementsfraude en het structureel onjuist opgeven van loonheffingen.

De rechtbank achtte beide verdachten strafbaar en legde gevangenisstraffen op van respectievelijk 18 en 24 maanden. De benadeling van de fiscus bedroeg ruim 1,3 miljoen euro. De rechtbank Amsterdam deed op 18 december 2025 uitspraak in twee samenhangende strafzaken tegen de twee verdachten die zich over een periode van meerdere jaren schuldig maakten aan financieel wanbeheer binnen verschillende vennootschappen in de taxibranche. In beide zaken stond het systematisch leegtrekken van vennootschappen centraal. De rechtspersonen werden gebruikt als vehikel om grote sommen geld en tientallen voertuigen, zonder enige zakelijke tegenprestatie, over te dragen aan de verdachten, hun medeverdachten en familieleden. In de tweede zaak was daarnaast sprake van faillissementsfraude en belastingfraude.

In de eerste zaak werd de verdachte verweten dat hij als feitelijk bestuurder van een taxibedrijf buitensporig middelen van deze rechtspersonen heeft vervreemd met het oogmerk zichzelf of een ander te bevoordelen. Hierdoor is ernstig nadeel ontstaan en het voortbestaan van de rechtspersonen in gevaar gebracht.

In de tweede was sprake van een bredere tenlastelegging. Naast het medeplegen van financieel wanbeheer binnen de taxibedrijven werd deze verdachte ook verweten dat hij als bestuurder niet heeft voldaan aan zijn verplichtingen in het kader van de administratie- en afgifteplicht bij faillissement. Voorts had hij opdracht gegeven tot het onjuist en onvolledig doen van aangiften loonheffing ten aanzien van tientallen chauffeurs die in werkelijkheid via Uber voor het taxibedrijf hebben gereden.

Het Openbaar Ministerie achtte alle tenlastegelegde feiten wettig en overtuigend bewezen. In beide zaken werd gewezen op het structurele karakter van de gedragingen, de misleiding van formele bestuurders, de financiële verplaatsingen zonder zakelijke rechtvaardiging en het benadelingsbedrag dat in de miljoenen liep.

De verdediging betoogde in beide zaken dat verdachte geen feitelijk bestuurder was geweest. De geldstromen zouden deels verklaarbaar zijn als salarissen of terugbetalingen. In de tweede zaak werd bovendien betoogd dat verdachte niet heeft beoogd de administratie niet te voeren of te overleggen.

Hij zou stukken hebben aangeleverd en mocht erop vertrouwen dat de boekhouder deze zou verwerken. Ten aanzien van de belastingaangiften werd erkend dat onjuiste opgaven werden gedaan, maar dat het benadelingsbedrag volgens de verdediging niet vaststaat of veel lager lag dan door de Belastingdienst aangenomen.

De rechtbank oordeelde in beide zaken dat verdachte feitelijk bestuurder was van de betrokken vennootschappen. De verklaringen van de formeel ingeschreven bestuurders waren consistent en bevestigden dat verdachte en zijn medeverdachte in werkelijkheid aan de touwtjes trokken. Zij regelen contracten, deden betalingen, voerden de administratie en droegen de feitelijke verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering.

In beide zaken bleek dat verdachte en zijn medeverdachte zich gedurende jaren schuldig maakten aan het onttrekken van aanzienlijke geldbedragen en voertuigen aan de vennootschappen. In totaal ging het om tientallen voertuigen en overboekingen van in totaal ruim 1 miljoen euro. Geen van deze transacties was zakelijk onderbouwd. Ook de verweren dat sprake zou zijn van salarisbetalingen werden door de rechtbank verworpen, mede gezien de hoogte van de bedragen en het ontbreken van loondienstverbanden.

In de tweede zaak kwam daar bovenop dat verdachte als bestuurder van het taxibedrijf geen administratie voerde of bewaarde, ondanks herhaalde verzoeken van de curator in het faillissement. Hij kwam zijn verplichtingen zowel voor als na het faillissement stelselmatig niet na.

Uit zijn eigen verklaring bleek dat hij doelbewust onjuiste belastingaangiften had laten indienen, met het gevolg dat de Belastingdienst structureel te weinig loonheffing had geïnd. Gemiddeld reden er 33 tot 34 chauffeurs per maand voor zijn bedrijf, terwijl in de aangiften slechts minimale bedragen aan loon worden opgegeven.

In beide zaken acht de rechtbank bewezen dat verdachte als feitelijk bestuurder grootschalige vermogensbestanddelen heeft onttrokken aan rechtspersonen en dat deze daardoor ernstig zijn benadeeld.

In de tweede zaak komt daar bewezenverklaring bij voor:

- faillissementsfraude: het niet voeren en niet overleggen van de administratie ten opzichte van de curator;
- belastingfraude: het opzettelijk laten doen van onjuiste en onvolledige aangiften loonheffing over de periode januari tot en met oktober 2019.

In de eerste zaak werd een gevangenisstraf van 18 maanden opgelegd. De rechtbank hield rekening met de ernst en duur van het feitelijk bestuur en de benadeling, maar ook met het feit dat sprake is van een first offender en de overschrijding van de redelijke termijn. In de tweede zaak viel de straf zwaarder uit: verdachte kreeg 24 maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

De rechtbank acht de combinatie van financieel wanbeheer, faillissementsfraude en belastingfraude dermate ernstig dat alleen een langdurige onvoorwaardelijke gevangenisstraf passend is. De benadeling bedroeg hier ruim 1,3 miljoen euro.

De FIOD heeft 17 juni 2024 een 44-jarige en een 29-jarige man uit Amsterdam aangehouden en doorzoekingen in hun woningen verricht. Beiden worden verdacht van faillissementsfraude, het opzettelijk doen van onjuiste aangifte inkomsten- en omzetbelasting en valsheid in geschrifte. Er is beslag gelegd op fysieke en digitale administratie, twee auto's en contant geld. Het strafrechtelijk onderzoek werd gestart op verzoek van de curator. De 44-jarige verdachte was lange tijd bestuurder en enig aandeelhouder van het taxibedrijf dat in 2021 failliet werd verklaard.

Hij leverde onvoldoende administratie aan bij de curator en heeft zijn taxibedrijf kort voor het faillissement overgedragen aan een katvanger. Uit het strafrechtelijk onderzoek volgt dat de 44-jarige verdachte en het taxibedrijf respectievelijk geen inkomsten- en omzetbelasting hebben betaald. Het nadeelbedrag is ruim 400.000 euro. In de periode voorafgaand aan het faillissement werd door het taxibedrijf ruim 1.3 miljoen euro overgemaakt aan het autoverhuurbedrijf van de 29-jarige andere verdachte. De overboekingen zijn gedaan op basis van vermoedelijk verschillende valse facturen. Het overgeboekte geld werd destijds direct contant opgenomen. Ook werd ruim 400.000 euro overgeboekt naar de 44-jarige mededader. In het kader van de faillissementsfraude zijn de schuldeisers van het taxibedrijf voor ruim 160.000 euro benadeeld.

Corruptie en fraude internationaal

Afrika

Een Zuid-Afrikaanse parlementaire commissie onderzoekt of een bekend accountantskantoor geld liet wegsluizen. Een van de partners was in 2009 ook betrokken bij een handel in voorkennis. Onder leiding van een miljardair zou 20 miljoen dollar zijn verdiend aan handel met voorkennis. Er werd onder meer gehandeld in aandelen van hotelketen Hilton, internetgigant Google en IBM. De medewerkers van Intel, McKinsey, IBM en twee werknemers van het investeringsfonds New Castle werden aangeklaagd. De voormalig partner, werd gearresteerd op de internationale luchthaven van JFK in New York. De voormalige first lady van Zimbabwe werd verdacht van grootschalige smokkel van ivoor en diamanten en zou aan het hoofd hebben gestaan van een syndicaat dat tonnen ivoor en diamanten het land uit bracht. In 2020 werd Isabel dos Santos aangeklaagd voor witwassen, verduistering en fraude met overheidsgeld. Via Nederlandse brievenbusmaatschappijen zou ze honderden miljoenen euro's hebben weggesluisd uit Angola. Een bekende hacker uit Portugal claimt dat hij de bron is van de zogeheten Luanda Leaks, het uitlekken van honderdduizenden documenten over Isabel dos Santos. Ze zou in totaal circa 2 miljard euro hebben vergaard dankzij verduistering, corruptie en vriendjespolitiek.

De internationaal gezochte drugscrimineel Leijdekkers is gevlucht naar het West-Afrikaanse Sierra Leone. Zijn schoonvader president Julius Maada Bio van Sierra Leone weet naar eigen zeggen niet wie Jos L. is, alhoewel Leijdekkers te zien is in een video van een nieuwjaarsmis in het geboortedorp van Bio gemaakt door de vrouw van Bio. De president en zijn vrouw zitten twee rijen voor hem. De Nederlander zit naast een vrouw, van wie persbureau Reuters op basis van drie anonieme bronnen meldt dat het een dochter van de president is. Volgens onbevestigde berichten zijn de twee zelfs met elkaar getrouwd. De president is niet op de hoogte van de identiteit van de betreffende persoon", schrijft het ministerie van Informatie van Sierra Leone in een verklaring.

De politie zegt wel alle samenwerking toe met Interpol en de Nederlandse autoriteiten, maar uit de praktijk blijkt slecht ontkenning. Jos L. is vorig jaar bij verstek veroordeeld tot 24 jaar cel wegens betrokkenheid bij drugstransporten en het opdracht geven tot moord. Er is een beloning van 200.000 euro uitgelooft voor informatie die leidt tot de arrestatie van de drugshandelaar. Hij staat op de lijst van meest gezochte criminelen in Europa. L. zou sinds 2023 in Sierra Leone verblijven. Het land is een belangrijk knooppunt bij de internationale handel in cocaïne. Veel drugstransporten uit Zuid-Amerika gaan via Freetown naar Europa. Sierra Leone is een van de tien armste landen in de wereld, ondanks de aanwezigheid van kostbare grondstoffen zoals diamanten, goud en bauxiet. Er heerst een wijdverbreide corruptie.

Kwame Ohene Frimpong is als parlamentslid voor de regeringspartij NPP (New Patriotic Party) een bekend politiek figuur. Hij werd 13 mei op Schiphol gearresteerd vanwege een grootschalig internationaal onderzoek van de Amerikaanse FBI. Hij wordt verdacht van een omvangrijke fraudezaak met een geschatte waarde van maar liefst 32 miljoen dollar.

De beschuldigingen omvatten onder meer ook grootschalige witwaspraktijken en betrokkenheid bij zogenaamde romance scams (vriendschapsfraude/datingfraude). De FBI had hem al langer in het vizier vanwege verdachte financiële transacties rondom een Afrikaans restaurant en een supermarkt die hij jaren geleden in Chicago runde. Het lopende onderzoek naar zijn netwerk was al meer dan een jaar buiten het zicht van het publiek gaande. Het parlement van Ghana heeft in een officiële verklaring laten weten dat zij in nauw contact staan met de Ghanese ambassade in Den Haag om de situatie te monitoren en te kijken welke juridische stappen er nu volgen.

Afghanistan

Afghanistan staat op de derde plaats van de landen met de meeste corruptie, vlak na Noord Korea en Somalië. Engeland staat op de tiende plaats samen met Duitsland en Luxemburg. Maarook Suriname en China zijn van de partij.

Albanië

De viceminister-president, Belinda Balluku, en tevens minister van Infrastructuur wordt verdacht van corruptie, maar kan dankzij haar parlementaire immuniteit niet worden gearresteerd. Balluku wordt door een speciale anticorruptie-aanklager beschuldigd van inmenging in belangrijkste staatscontracten. De oppositie eist het aftreden van de premier vanwege deze politieke crisis, ook eist de oppositie dat hij Balluku's parlementaire immuniteit opheft zodat ze kan worden gearresteerd en vervolgd.

Antillen

Een parlamentslid, een politiefunctaris en vijf andere verdachten op Sint-Maarten pleegden voor 2,7 miljoen euro fraude bij het havenbedrijf. Justitie beschuldigt hen van belastingontduiking en het uitgeven van gefingeerde facturen. Zittend parlementariër Chanel B. is een van de hoofdverdachten, evenals de topman van het havenbedrijf en de eigenaar van het beveiligingsbedrijf dat de haven bewaakt. Een speciaal anti-corruptieteam heeft USP parlementariër Frans R. gearresteerd. De rechtbank veroordeelde twee vennootschappen en hun bestuurder wegens ambtelijke omkoping bij de aanbesteding van de Simpson Bay Causeway Bridge op Sint Maarten, waarbij via een consultancyconstructie betalingen worden gedaan aan de minister van VROMI. De minister heeft feitelijk beslissende invloed op de gunning en ontvangt via een lokale agent een deel van diens fee, waarvan 83.000 daadwerkelijk contant wordt betaald.

De rechtbank oordeelt dat de consultancyovereenkomst slechts dient om de betalingen boekhoudkundig te rechtvaardigen en dat de vennootschappen wetenschap hebben van de doorbetaling aan de minister. De verweren over de betrouwbaarheid van de kroongetuige, het ontbreken van bevoegdheid van de minister en het ontbreken van opzet worden verworpen. De rechtspersonen worden ieder veroordeeld tot een geldboete van 240.000, mede wegens overschrijding van de redelijke termijn gematigd.

Argentinië

Het OM in Argentinië vervolgde de oud-president samen met ruim veertig medestanders vanwege corruptie. Hij wordt verdacht van het leiden van een netwerk dat systematisch smeergeld binnenhaalde in ruil voor overheidsopdrachten. De voormalige Argentijnse president Cristina Kirchner en acht medebeklaagden zijn 15 juli 2025 in een Argentijnse rechtbank veroordeeld tot het betalen van in totaal bijna 685 miljoen Argentijnse peso (468 miljoen euro) 'als compensatie voor de schade die is toegebracht aan de staatskas'. Als de compensatie op 13 augustus nog niet is betaald, kan beslag worden gelegd op geld, goederen en eigendommen van de veroordeelden. Kirchner werd in 2022, toen ze nog vicepresident was, veroordeeld tot zes jaar cel voor de verduistering van publieke middelen in de jaren dat ze president was (2007-2015). Daarnaast werd haar verboden nog een publieke functie uit te voeren. In juni verwierp het Argentijnse Hooggerechtshof haar beroep en bevestigde haar veroordeling. Kirchner heeft al een maand huisarrest in haar appartement in Buenos Aires achter de rug. Vanwege haar leeftijd mag de 72-jarige Kirchner haar straf thuis uitzitten.

Australië

De 52 jarige topman Brian H. van de Australische bank Westpac heeft zijn functie neergelegd nadat de bank betrokken bleek bij een groot witwasschandaal. De bank, de op één na grootste van Australië, heeft volgens de financiële opsporingsdienst van het land op grote schaal anti-witwasregels overtreden. De bank zou zelfs betalingen aan makers van kinderporno hebben gefaciliteerd. Naast veel politieke ophef heeft de kwestie ook tot een verlies van omgerekend 4,6 miljard euro aan beurswaarde geleid. In het licht van de witwaszaak vervroegde ook voorzitter Lindsay M. zijn vertrek naar begin dit jaar. De Australische ex-premier Scott M. bekleedde tijdens de coronapandemie stiekem wel vijf ministersposten. De ministers die al op de posten zaten, wisten van niks. Ook het parlement was niet op de hoogte.

Bangladesh

Eind november 2025 werd Sheikh Hasina, voormalig premier van Bangladesh, veroordeeld tot 21 jaar cel voor drie corruptiezaken, nadat ze eerder deze maand ter dood was veroordeeld voor misdaden tegen de menselijkheid. Voordat ze begin augustus 2024 naar India vluchtte, had ze haar veiligheidstroepen opdracht gegeven om de massale studentenprotesten tegen haar bewind met harde hand neer te slaan. Bij die operatie vielen volgens de VN zo'n 1.400 doden, waarvoor ze nu bij verstek was veroordeeld tot de doodstraf. De drie corruptiezaken van de Anti-Corruptie Commissie (ACC) hadden betrekking op percelen grond in een nieuwe stadswijk (Purbachal New Town) aan de rand van de hoofdstad Dhaka. Deze had zij zich illegaal toegeëigend voor zichzelf en haar familie, ook al kwam ze daarvoor geenszins in aanmerking. Rechter Mohammad Abdullah Al Mamun veroordeelde Hasina (1947) tot 7 jaar gevangenisstraf voor elk van de zaken, die ze achtereenvolgens diende uit te zitten. Haar gedrag weerspiegelde volgens hem een door en door corrupte geest, gevoed door het gevoel overal recht op te hebben, ongecontroleerd gezag en hebzucht.

Ze beschouwde staatseigendommen als haar eigen bezit en boog officiële procedures in haar voordeel om. In de zaken werden in totaal 47 personen aangeklaagd, waaronder ook haar in Amerika wonende kinderen, zoon Sajeeb Wazed en dochter Saima Wazed. Zij werden allebei veroordeeld tot 5 jaar cel. Hassina wees de veroordelingen van de hand, omdat ze politiek gemotiveerd en gekleurd zouden zijn. Bij nog lopende corruptiezaken kwamen ook haar zus Sheikh Rehana en haar kinderen in beeld, waaronder Tulip Siddiq (1982), die jarenlang parlementslid was in het Verenigd Koninkrijk, maar in januari 2025 haar functies neerlegde.

België

In het onderzoek naar fraude bij het magistratenexamen zijn de Brugse afdelingsprocureur Y.S. en zijn echtgenote E.W., rechter in Ieper, in hoger beroep ontslagen uit hun functie. Het koppel had opgaven van het examen doorgespeeld aan hun zoon, die deelnam aan het vergelijkend toelatingsexamen. De ouders hadden die opgaven ontvangen van C.B., voormalig advocaat-generaal in Gent en lid van de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ). Vanwege zijn positie bij de HRJ had C.B. toegang tot de examenvragen.

In maart 2024 kwam aan het licht dat er fraude was gepleegd bij het magistratenexamen. Uit het onderzoek bleek dat op voorhand examenvragen werden doorgespeeld aan (kinderen van) verschillende magistraten. Eerdere straffen in eerste aanleg C.B. werd al ontslagen door de tuchtrechtbank.

Het koppel Y.S. en E.W. kreeg toen mildere sancties: Y.S. werd in rang gedegradeerd, terwijl bij E.W. één maand loon werd ingehouden. Omdat verschillende partijen deze straffen te licht vonden, werd beroep aangetekend. De tuchtrechtbank heeft in beroep beslist om beide magistraten alsnog ontslagen uit hun ambt. De tuchtrechtbank motiveert het ontslag als volgt: "Door hun handelen hebben ze de goede werking van justitie en het vertrouwen van de samenleving in justitie zwaar geschaad. Het ontslag is daarom een proportionele en passende tuchtstraf." Vorig jaar werd al de Ieperse afdelingsprocureur J.L. in hoger beroep ontslagen.

Hij had via C.B. opgaven ontvangen en die doorgespeeld aan zijn dochter. Daarnaast werd parketjuriste A.V., die eveneens opgaven had gekregen, na beroep van het parket ontslagen (in eerste aanleg had ze een schorsing gekregen).

Het Brusselse parket-generaal wil meerdere betrokken magistraten strafrechtelijk vervolgen voor onder meer belangenverstrengeling en schending van het beroepsgeheim.

De Bende van Nijvel pleegde in de jaren 80 gewelddadige overvallen met in totaal 28 doden en 40 gewonden. De beruchte inbraak in een Colruyt-supermarkt in Nijvel (1983) kostte het leven aan een man en een vrouw. Daarna volgde een overval op een wapenwinkel in Waver (1982), waarbij politieman Claude Haulotte werd doodgeschoten en vijftien wapens, waaronder rijkswachtprototypes, werden gestolen. Deze wapens werden in 1982, 1983 en 1985 gebruikt bij moorden, overvallen en inbraken in België.

Frank Creyelman een parlementslid van Vlaams Belang en fractievoorzitter van de Vlaams Belangfractie in de Mechelse gemeenteraad werkte meer dan drie jaar als informant voor de Chinese geheime dienst.

Hij werkte voor Daniel Woo, een inlichtingenofficier van het spionageagentschap van het Chinese ministerie van Staatsveiligheid en moest discussies binnen de Europese politiek beïnvloeden zoals over Covid en het hardhandige optreden van China tegen de democratie in Hongkong. Creyelman en Woo bespraken ook de mogelijkheid om een katholieke kardinaal zo te beïnvloeden dat hij zou waarschuwen voor het politiseren van de coronapandemie, toen China daardoor onder druk stond. Hij moest bovendien Europa en de VS tegen elkaar uitspelen om zo verdeeldheid te zaaien in de Europees-Amerikaanse relatie. Creyelman werd onder andere betaald in crypto.

De Belgische autoriteiten hebben 28 maart 2022 voor de vierde keer in korte tijd een inval in depots van PostNL gedaan. De invallen werden gedaan in drie magazijnen, die alle drie verzegeld zijn. De Belgische federale gerechtelijke politie en de sociale inspectie vielen drie depots in de Antwerpse steden Wommelgem, Turnhout en Willebroek binnen. Het parket laat weten dat acht mensen zijn gearresteerd.

Minstens 117 Belgische advocaten, boekhouders en financieel adviseurs stonden in contact met Mossack Fonseca om bedrijven op te richten in belastingparadijzen.

Waalse politicus Marc Tarabella en diens Italiaanse collega Andrea Cozzolino werden gearresteerd vanwege een Europees corruptieschandaal binnen het Europese parlement. In de jaren 80 was er al het Agusta-schandaal. Dat ging om omkoping bij een Belgische defensieorder in de jaren '80. Willy Claes, toen Belgisch minister van Economische Zaken, werd beschuldigd van het aannemen van steekpenningen van de Italiaanse helikopterfabrikant Agusta om een contract voor legerhelikopters binnen te halen. Het schandaal kwam in de jaren '90 aan het licht en Claes, inmiddels secretaris-generaal van de NAVO, trad in 1995 af vanwege de aantijgingen. Hij werd later veroordeeld voor corruptie. Half januari 2024 werden 3 corrupte Belgische politieagenten gearresteerd voor hun betrokkenheid bij cocaïne-deals en transporten via de haven in Antwerpen.

Het corruptieonderzoek rond voormalig politiebaas Glenn Audenaert draait om zijn rol bij de verhuizing van de federale politie naar het Rijksadministratief Centrum (RAC) in Brussel in 2013. Audenaert zou smeergeld hebben ontvangen van vastgoedmagnaat Frank Zweegers en lobbyist Koen Blijweert om deze verhuizing te faciliteren. Volgens het Openbaar Ministerie zou Audenaert meer dan €100.000 hebben ontvangen, wat hij zelf omschreef als een lening. Daarnaast wordt hij beschuldigd van passieve corruptie, witwassen, schending van het beroepsgeheim, valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken. In 2017 werd Audenaert gearresteerd in het kader van dit onderzoek, maar hij werd later onder strikte voorwaarden vrijgelaten. In 2019 bleek uit een audit dat de verhuizing het Belgische belastinggeld met meer dan €40 miljoen had overbelast. De zaak tegen Audenaert werd echter meerdere keren uitgesteld vanwege procedurefouten en de dood van enkele betrokkenen, waaronder Blijweert in 2021. In december 2022 besloot de raadkamer dat Audenaert alsnog terecht moest staan in Dendermonde.

De corruptiezaak tegen voormalig politiebaas Glenn Audenaert is al meerdere keren uitgesteld. De rechtbank had beslist dat de zaak in mei 2024 gepleit zou worden, maar ook die datum is ruim een jaar later niet gehaald en in de doofpot beland.

Ongeveer één op de drie federale agenten in België heeft te maken met corruptie of inmenging binnen de politiediensten.

Dat blijkt uit een interne enquête uit 2024 waaraan meer dan 1200 agenten deelnamen. Agenten spreken van pogingen tot omkoping, geld dat verdwijnt, politieke druk, ongepaste informatieverzoeken en het doorspelen van dossiers aan onbevoegden.

Volgens het rapport komt het vaakst voor dat agenten persoonlijke banden hebben met vrienden of familie die in dossiers worden genoemd. Ongeveer de helft van de bevroegde politieagenten zegt dit te hebben meegemaakt.

Eén op de drie medewerkers geeft aan dat er binnen de organisatie signalen van corruptie zijn, zoals rechercheurs die informatie doorgeven aan criminele organisaties. Ook zeggen ze dat rechercheurs ondanks zware aantijgingen gewoon aan het werk bleven en ervaren ze politieke druk om onderzoeken te vertragen of neer te leggen.

Agenten zeggen ook dat zij na het doen van een melding vaak niets meer horen van hun leidinggevendenden. Een medewerker zegt in het rapport dat zijn leidinggevende een extern onderzoek heeft tegengehouden "om geen slechte publiciteit te veroorzaken".

Het rapport wijst voorts op liefdesrelaties tussen politie en leden van de rechterlijke macht, waardoor informatie op een informele manier wordt uitgewisseld.

Volgens Kamerlid Matti Vandemaele (van de partij Groen) zijn de resultaten "uitermate verontrustend". "Het lijvige rapport laat geen twijfel bestaan: een deel van onze agenten wordt bespeeld en heeft veel te weinig besef van wat wel of niet kan.

Dat is een gevaarlijk democratisch probleem: als je politiediensten verrotten, raakt een fundament van de rechtsstaat aangetast."

Ook vindt hij het zorgelijk dat politici zich bemoeien met politieonderzoeken. "Politici die druk uitoefenen op de politie in bepaalde dossiers, dat zijn praktijken die je in duistere regimes ziet." Vandemaele wil dat minister Bernard Quintin en de top van de politie in het parlement worden gehoord over het rapport.

Nieuwe arrestaties in de corruptiezaak, rond Federica Mogherini en andere Europese functionarissen, brachten Kaili opnieuw in de problemen. Kaili stelt dat Zuid-Europese politici onevenredig vaak als corrupt worden neergezet en spreekt van "selectieve politieke vervolging".

Bolivia

Een Boliviaanse oppositieleider en oud-presidentskandidaat is veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf vanwege corruptie. In 2009 was hij presidentskandidaat. Een rechter in Bolivia heeft een arrestatiebevel uitgevaardigd tegen oud-president Morales. Hij had in de rechtszaal moeten verschijnen om zich te verantwoorden in een zaak die draait om seksueel

misbruik van een minderjarige. Omdat hij niet voor de rechtbank verscheen, vroeg de rechter om zijn arrestatie. De 65-jarige Morales wordt ervan beschuldigd in 2016 een kind te hebben verwekt bij een tienermeisje. Dat wordt volgens de Boliviaanse wet aangemerkt als verkrachting. Die zou zijn plaatsgevonden in de periode dat Morales nog president was van Bolivia. De pas afgetreden president Luis Arce werd opgepakt omdat hij betrokken zijn bij het verduisteren van geld uit een fonds voor inheemse bevolkingsgroepen tussen 2006 en 2014. Arce was in die periode minister van Economische Zaken onder toenmalig president Evo Morales. "Wie van dit land heeft gestolen, zal elke laatste cent moeten teruggeven", zei Lara in een videoboodschap die hij eindigde met de woorden "dood aan de corrupten". Volgens de vicepresident zullen er nog meer arrestaties volgen en was Arce pas het eerste doelwit.

De arrestatie van Arce kwam slechts een maand na zijn aftreden als president. Op 8 november werd hij opgevolgd door de christendemocraat Rodrigo Paz Pereira. Daarmee kwam een einde aan bijna twintig jaar aan linkse regeringen in Bolivia. Arce heeft nog niet gereageerd op de beschuldigingen. Een voormalig minister en bondgenoot van Arce zei dat de oud-president "natuurlijk" onschuldig is

Brazilië

Petrobras en Odebrecht betaalden miljoenen aan steekpenningen aan belangrijke politici, waarbij ex-president Fernando Collor de Mello veroordeeld is tot 8 jaar en 10 maanden celstraf. Collor ontving 6 miljoen euro van een dochteronderneming van Petrobras. Als eerste president na de militaire dictatuur werd hij in 1989 gekozen, trad na drie jaar af vanwege corruptiebeschuldigingen en verloor vorig jaar zijn zetel als senator.

De corruptiepraktijken begonnen in 1999 onder de regering van Fernando Henrique Cardoso en leidden tot meer dan 100 arrestaties. Internationaal blijken steeds meer bedrijven smeergeld aan Petrobras te hebben betaald, volgens onthullingen uit de Panama Papers. 57 politici van diverse partijen werden gelinkt aan 107 offshore bedrijven met verdachte geldstromen.

Voormalig Petrobras-directeur Jorge Zelada, manager Eduardo Costa Musa en twee medeplichtigen werden veroordeeld tot 12 jaar gevangenisstraf voor corruptie en witwassen, waarbij ze dertig miljoen dollar aan steekpenningen ontvingen voor een contract met Vantage Drilling Corporation in 2009.

In Brazilië en Europa is er fraude ontdekt in de vleesindustrie, waarbij JBS en BRF bedorven vlees verkochten. Inspecteurs van het ministerie van Landbouw namen steekpenningen aan en verdoezelden bedorven vlees met kankerverwekkende stoffen. Invallen bij veertig slachthuizen en vleesverwerkende bedrijven resulteerden in 300 arrestaties.

Bedorven vlees werd geëxporteerd via een Italiaanse haven en Rotterdam, onder andere naar World's Finest Meat in Zoeterwoude. JBS werd eveneens veroordeeld voor het betalen van steekpenningen aan Braziliaanse politici. President Lula da Silva die in maart 2003 door Nederland werd onderscheiden werd veroordeeld voor corruptie.